Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1996 йил 24 апрель, чоршанба • № 32 (10.807) • Эркин нархда сотилади

ФРАНЦУЗ ЗАМИНИДАГИ УЧРАШУВЛАР

ПАРИЖ, 22 апрель (Фахриддин Низом ва Аброр Ғуломов хабар қиладилар). Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов кеча, 21 апрель куни Франция Республикасига ташриф буюрди. Президент Ислом Каримов бугун Елисей саройида Франция Республикаси Президенти Жак Ширак жаноби олийлари билан учрашди.

Суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий, сиёсий ва маданий алоқаларни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама этилди. Ўзбек-француз алоқалари узоқ тарихга эга экани алоҳида таъкидланди. XV асрнинг бошларида буюк соҳибқирон Амир Темур ва Франция қироли Карл VI ўртасидаги ёзишмалар бунинг ёрқин далилидир. Франция Президенти Ўзбекистон Президентига Амир Темурнинг 1402 йили Карл VIга йўллаган мактуби нусхасини топширди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ўз қароргоҳида бугун Франция Республикасининг Молия ва ташқи савдо бўйича мутасадди вазири И. Галланни қабул қилди. Учрашув чоғида икки мамлакат ўртасидаги иқтисодий ва савдо-сотиқ алоқаларини кенгайтириш масалалари муҳокама қилинди.

Учрашув тугагач, Ўзбекистон Республикаси ташқи ишлар вазири А. Комилов ва Франция Республикаси Молия ва ташқи савдо бўйича мутасадди вазири И. Галлан Ўзбекистон Республикаси ҳукумати ва Франция Республикаси ҳукумати ўртасида икки томонлама солиқ солмаслик тўғрисидаги конвенцияга ҳамда Ўзбекистон Республикаси ҳукумати билан Франция Республикаси ҳукумати ўртасидаги молиявий протоколга имзо чекдилар.

Куннинг иккинчи ярмида Ўзбекистон Республикаси Президенти Франция Республикаси Миллий Кенгашига ташриф буюрди. Ўзбекистон — Франция Парламент гуруҳи вакиллари иштирокида бўлиб ўтган зиёфат чоғида икки мамлакат парламентлари ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш юзасидан фикр алмашилди.

Шунингдек, Президент И. Каримов Франция Миллий Кенгаши раиси Ф. Сеген билан ҳам учрашиб, суҳбатлашди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Францияга ташрифи давом этмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Ташқи ишлар вазирлиги ҳузуридаги «Жаҳон» ахборот агентлиги

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ТАБРИГИ

ПРОФЕССИОНАЛ БОКС БЎЙИЧА ЖАҲОН ЧЕМПИОНИ АРТУР ГРИГОРЬЯНГА

ҚАДРЛИ АРТУР!

Мен сенинг дунё аҳамиятига молик нуфузли мусобақадаги ғалабанг ҳақида эшитиб, беҳад қувондим. Ер куррасида ўз вазни бўйича кучли боксчи унвонини қўлга киритиш — бу чинакам спорт жасорати, бу ҳақиқий улкан муваффақиятдир.

Сенинг шарафингга Ватанимиз байроғининг кўтарилиши, Ўзбекистон мадҳиясининг янграгани республикамизнинг барча спорт мухлислари қатори менда ҳам юксак ғурур ва умидбахш туйғулар уйғотди.

Сен ўзингнинг ажойиб ғалабанг билан нафақат ёш мустақил давлатимизнинг халқаро майдондаги обрўйини баланд кўтардинг, балки, ўзбек спорти шарафига-шараф, шонига-шон қўшдинг. Ёшларимизни жисмоний чиниқтиришда, уларни ватанпарварлик ва ўз юрти билан фахрланиш руҳида тарбиялашда ғалабангнинг аҳамияти беқиёсдир. Ишончим комилки, сенинг ютуғинг қадимий ва олижаноб анъаналарга эга бўлган республикамиз боксининг бундан буёнги ривожига муносиб ҳисса бўлиб қўшилажак.

Қўлга киритилган ғалаба билан сени, қадрли Артур ҳамда Ўзбекистоннинг барча спорт жамоатчилигини чин дилдан яна бир бор табриклайман ва сенинг курашларинг жаҳон спорт майдонларида мустақил мамлакатимиз мадҳиясининг янада баланд янграшига хизмат қилади дея ишонч билдираман.

Ислом КАРИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти

БАЙРОҒИМИЗНИ БАЛАНД КЎТАРГАНЎҒЛОН

ЎЗБЕКИСТОН спорти тарихида профессионал боксчилар ўртасида жаҳон чемпиони унвонига мушарраф бўлган тошкентлик Артур Григоряннинг ажойиб зафари ҳақида хабар қилган эдик. Ўтган шанба куни Марказий ҳарбий спорт комплексида «Пахтакор» — «Динамо» (Самарқанд) учрашуви олдидан боксчимизни шарафлаш маросими бўлди.

МИНГ-МИНГЛАБ мухлислар Ўзбекистон спорти шонини жаҳонга ёйган Артур Григорянни олқишладилар. Ўзбекистон Президенти давлат маслаҳатчиси Алишер Азизхўжаев боксчимизга Президентимизнинг қутлови ва совғасини топширди. Жаҳон чемпиони Ўзбекистон байроғини ҳилпиратиб, ўйингоҳни айланиб чиққанда олқишлар янада авжига чиқди. Шу куни Артур Григорянни республика спорт қўмитаси раҳбарлари, устозлар, кенг жамоатчилик, тенгдошлари ва мухлислар ҳам ғалаба билан қутладилар. Ҳаваскор боксчилар ўртасида жаҳон чемпиони Руфат Рисқиев, жаҳон биринчилигининг кумуш совриндори, Осиё биринчилигининг ғолиби Дилшод Ёрбеков сингари чарм қўлқоп усталарининг қувончлари эса ўн чандон ортиқ эди.

Жаҳон чемпиони Артур Григорян бундан буён ҳам Ўзбекистон спорт шарафини муносиб ҳимоя қилажагига, унинг шуҳратига-шуҳрат қўшишга ваъда берди.

Акбар УМИРОВ.

«КУМУШ ТОЛА» МАВСУМИ АРАФАСИДА

Баҳор келиши билан пиллакорларнинг ҳам ташвиши кўпайди: тут дарахтлари барг чиқарди, кунлар илиб, ипак қуртларини жонлантириш дамлари бошланди. Мухбиримиз Р. Турсунов вилоят ипакчилик ишлаб чиқариш бирлашмаси билан боғланиб, шу соҳада амалга оширилаётган ишлар ҳақида сўзлаб беришларини илтимос қилди.

— Бу йил 25 минг қутидан кўпроқ ипак қурти уруғи хўжаликларга тарқатилмоқда. Шу кунгача 23 минг қути уруғ туман ипакчилик ташкилотларига етказиб берилди, — дейди муҳандис Ўткир Ирисбоев. — Бекободлик пиллакорлар 3100, Бўкаликлар 2800, Оққўрғонликлар 2200, Қуйичирчиқ пиллакорлари 2500, Янгийўл миришкорлари эса 2150 қути қурт уруғи қабул қилиб олдилар. Барча уруғлар жонлантириш учун қўйилди. Пилла терими ва уни топшириш жараёнида ишни бир маромда ташкил этиш мақсадида уруғлар бир-икки кун оралатиб жонлантирилади.

— Бу йил кўтариладиган хирмон қанча тош босади? — сўрадик ундан.

— Вилоят бўйича 1100 тонна пилла териб топширилади. Ҳар бир қути қурт уруғидан олинадиган ҳосил 50 килограмм тош босади. Илғор теримчилар албатта, бундан ҳам кўпроқ хирмон кўтариш учун барча имкониятларни ишга солишлари, табиий, албатта.

Ҳа, вилоят пиллакорлари ҳам ишга жадаллик билан киришдилар.

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ: воқеалар, хабарлар, янгиликлар

УН «ҲОРМАНГ»ДА ТОРТИЛАДИ

Оққўрғон туманидаги «Озод» жамоа хўжалигида мўъжазгина «Ҳорманг» ун тортиш тегирмони ишга тушди.

Бинони ҳозирлаш, техникани ўрнатиш ишларига Салимжон Раҳимжонов бош-қош бўлди. Кунига икки тоннага яқин ун тортиш қувватига эга бўлган «Ҳорманг»нинг бенуқсон ишлашини Абдулазиз Мавлонов ва Мирза Суннатиллаевлар назорат қиляптилар. «Озод»ликлар тегирмончиларнинг хизматидан мамнунлар.

Ҳусанбой АВВАЛОВ.

СУРАТДА: тегирмончилар (чапдан) Абдулазиз Мавлонов ва Мирза Суннатиллаев.

МУАЛЛИФ олган сурат.

ЖАМБУЛ ОҚИНГА БАҒИШЛАНДИ

Қозоқ оқини Жамбул Жабаевнинг халқчил ўланлари, достонлари кириб бормаган хонадон кам бўлса керак. Унинг юртга садоқат, меҳнат кишисига ҳурмат, муҳаббат, адолатли турмушга даъват мавзуидаги асарлари содда ва равонлиги, бадиий юксаклиги, омма орасида машҳурлиги билан мухлислар эътиборини қозониб келмоқда.

Яқинда Юқоричирчиқ туманидаги Жамбул номли жамоа хўжалигида оқин туғилган куннинг 150 йиллигига бағишлаб тантанали кеча ўтказилди.

Ўзига хос бу байрамни мактаб директори А. Айтбоев очгач, унинг илмий ва тарбиявий ишлар бўйича ўринбосари М. Эсонқулов оқин ҳаёти ва ижоди тўғрисида маъруза қилди.

Сўнгра тантанада Жамбулнинг шеърлари, ўланлари мароқ билан ўқилди, саҳналаштирилган парчалар кўрсатилди. Файзли шодиёнага С. Мирзақулов, Н. Қулунтоев бошчилик қилган бадиий дасталар, миллий қўшиқлар ижро этган хонандалар катта ҳисса қўшдилар.

Йиғилганлар мазкур тантанани тайёрлашга бош-қош бўлган мактаб маъмурияти, «Жамбул» фуқаролар йиғини, Жамбул номли жамоа хўжалиги, «Соҳибкор» хусусий ишлаб чиқариш корхонаси раҳбарларига самимий миннатдорчилик билдирдилар.

Абдураҳим МАТҚУЛОВ.

ЎРМОНЧИЛАР МАКТАБИ

Қурилишбоп ва саноатбоп ёғоч етиштиришни шароитнинг ўзи тақозо этяпти. Шунга кўра Қибрай туманида ўрмончилар мактаби очилди. Соҳа мутахассислари шу тариқа янгиликлар билан танишиш, билимларини ошириш, тажриба алмашиш имкониятига эга бўлдилар.

Оққовоқ қишлоғида мамлакатимизда ягона бўлган ўрмон хўжалиги мутахассислари ва ўқув тажриба маркази иш бошлади. Бу ерда ҳар йили 400дан ошиқ ўрмончи малакасини оширади.

Чирчиқ дарёси соҳилидаги 786 гектар тажриба хўжалиги майдонида яхши навли дарахтлар етиштирилади.

Марказ қошида ўрта бўғин мутахассисларини тайёрлайдиган ойлик курслар ҳам ташкил этилган.

Абдуҳамид ФОЗИЛОВ.

КАТТА АНЖУМАНЛАР ОЛДИДАН

Вилоят фахрийлар ташкилоти олдида бир қатор масалалар тўпланиб қолган эди. Кеча ташкилот кенгашининг навбатдаги анжуманида ана шу масалалар кўриб чиқилди.

Аввало фахрийлар ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишларини ўтказиш ҳақида гап борди. Кенгаш раиси Акром Алимов республика фахрийлар кенгашининг қароридан келиб чиққан ҳолда жойларда бу тадбирга тайёрланиш жараёнида нималарга кўпроқ эътибор бериш кераклиги ҳақида тўхталди.

Бундан буён ҳар бир маҳаллада ҳам фахрийларнинг бошланғич ташкилоти фаолият кўрсатадиган бўлади. Мавжудларида эса ҳисобот сайловлар ўтказилади. Ана шу ҳақда «Маҳалла» хайрия жамғармаси вилоят бошқаруви раиси Солижон Воҳидов ўз маърузасида тўхталди.

Халқимиз Ғалаба байрами бўсағасида турибди. Уруш қатнашчилари, ногиронлари, уларнинг оилалари ҳақида алоҳида ғамхўрлик қилиниши фахрийлар ташкилотларининг назоратида бўлиши лозим.

Мўътабар кексаларимиз бу йил Мустақиллик байрами ва соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан «Ёдгорлик» жамияти вилоят бўлими билан ҳамкорликда «Хазина» танловини ўтказиш ташаббуси билан чиққан эдилар. Йиғилишда ана шу танлов олдидан вилоят тарихи, осори-атиқаларининг муҳофазаси, уларни сақлаш ва тарғиб қилишни кучайтириш таъкидланди.

Шу куни фахрийлар Ўзбекистон давлат тарих музейи экспонатларини қизиқиб томоша қилдилар.

Соат МУСАЕВ.

ЕВРОПАДА ХАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИНИНГ «МАРКАЗИЙ ОСИЁ: ЕВРОПАДА ХАВФСИЗЛИК ВА ҲАМКОРЛИК ТАШКИЛОТИ ДОИРАСИДА КЕНГ ҚАМРОВЛИ ХАВФСИЗЛИК ВА МИНТАҚАВИЙ МОЖАРОЛАР» СИМПОЗИУМИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

ҚУТЛОВ

Симпозиумнинг ҳурматли иштирокчилари ва меҳмонлари!

Сизларни қадимий Ўзбекистон тупроғида самимий муборакбод этаман ҳамда Тошкентда Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг «Марказий Осиё: Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти (ЕХҲТ) доирасида кенг қамровли хавфсизлик ва минтақавий можаролар» симпозиумининг ўтказилиши муносабати билан чуқур мамнуниятимни изҳор қиламан. ЕХҲТ ҳомийлигида ўтаётган мазкур анжуманда кўплаб мамлакатлар вакилларининг учрашуви Европанинг бу нуфузли ташкилоти ўзининг амалий қадамлари билан Хельсинки битимлари ғояларини ҳаётга татбиқ этаётганини, Марказий Осиё минтақаси муаммолари ҳамда уларни ечиш йўлларини диққат марказида тутиб турганини яна бир карра тасдиқлайди.

Биз бу симпозиумга Тошкентда ўтказилган Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгаш-семинарнинг мантиқий давоми ҳамда жаҳон ҳамжамиятининг минтақавий ва оламшумул даражаларда тинчлик ва барқарорликни таъминлаш йўлида очиқ ва самарали мулоқотга тайёрлиги, деб қараймиз.

Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг қитъада вужудга келган янги жуғрофий-сиёсий шароитда минтақанинг муаммо ва эҳтиёжларига эътибор беришга интилиши давлатларнинг бу ташкилотга ҳурматини янада оширади.

Бундай симпозиумлар минтақавий муаммоларни ҳал қилиш йўллари хусусида кенг фикр алмашиш имконини беради.

Ўзбекистон ЕХҲТ билан мустаҳкам ҳамкорлик қилмоқда ҳамда бу самарали мулоқотни янада чуқурлаштиришга тайёр.

Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг Тошкент симпозиуми барча иштирокчилари ва меҳмонларига анжуманда самарали ва муваффақиятли ишлашларини тилайман.

Ислом КАРИМОВ, Ўзбекистон Республикаси Президенти.

14 мамлакат намойиш этади

CENTRAL ASIA TEXTILE + LEATHER '96

Аҳолини халқ истеъмоли моллари билан таъминлашда фан-техника, чет эл технологиясини ишлаб чиқаришга жорий этиш муҳим аҳамиятга эгадир. Айниқса, енгил саноат маҳсулотларини сон ва сифат жиҳатдан яхшилаш бу соҳага доир дастурнинг асосини ташкил қилади.

Уни бажаришда 23-26 апрель кунлари Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазирлиги, «Ўзэкспомарказ» Республика савдо-кўргазма маркази, Олмониянинг «Фейртрейд мессе унд аустшеллинг» фирмаси билан ҳамкорликда «Марказий Осиё — Тўқимачилик + чарм-96» 1-халқаро кўргазмасининг ташкил этилиши муҳим босқич бўлиб ҳисобланади. Кўргазмада жаҳоннинг 14 мамлакатидан 70 дан зиёд фирма иштирок этади. Хитой, Италия, Швейцария, Олмония, Чехия, Франция, Япония, Канада, Россия, Литва, Белоруссиянинг қатор фирма ва компаниялари ўзлари ишлаб чиқараётган электр-тикув машиналари, тўқимачилик дастгоҳлари, сунъий мўйна ишлаб чиқарувчи жиҳозлари, турли мақсадда қўлланувчи игналар, шунингдек, пойафзал саноатида қўлланувчи ускуналар, бўяш дастгоҳлари республика аҳолисига намойиш қилинади. Шубҳасиз, кўргазмадан тайёр кийимлар моделлари ҳам ўрин олади.

Кўргазма иш жараёнида бир қатор тадбирлар ўтказилади. Масалан, Миланнинг савдо палатаси «Ломбардияда тайёр кийимлар ва тўқимачилик саноатининг намойиш этилиши» семинари, Тошкент модалар уйи ўзининг кейинги вақтларда яратаётган янги фасонларини намойиш этади. Шунингдек, Швейцария вакиллари «Швейцарияга экспорт, Швейцария иқтисоди билан ҳамкорлик» мавзусида семинар ўтказадилар.

Кўргазмада Республикамиздан «Дилором» фирмаси ўзининг қоракўл маҳсулотлари билан иштирок этади.

Умид қиламизки, ушбу кўргазмада Республикамиз тадбиркорлари чет эллик ишбилармонлар билан ҳамкорлик алоқаларини ўрнатиб, республикамиз аҳолисининг шу соҳа бўйича талабларини қондиришда ва уларнинг сифатларини оширишда катта роль ўйнайдилар.

М. ИСМОИЛОВА, «Ўзэкспомарказ» матбуот бўлими бошлиғи.

ЯНА БИР ИМКОНИЯТ

Ўзбекистон Республикаси Президентининг олиб бораётган сиёсати мағзида, энг аввало, аҳолининг турмуш фаровонлигини ошириш ҳақидаги ғамхўрлик мужассамлашганлиги билан алоҳида аҳамият касб этяпти. Масалан, Президентимизнинг яқинда эълон қилинган «Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини давлат йўли билан қўллаб-қувватлаш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармонини мамлакатимиздаги қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши билан шуғулланаётган барча деҳқон ва чорвадорлар ғоят синчиклаб ўрганиб чиқдилар, десам янглишмайман.

Негаки, бу ҳужжат қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ислоҳотларни чуқурлаштириш, унинг моддий базаси ва молиявий аҳволини мустаҳкамлаш, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштираётган дала меҳнаткашларини рағбатлантириш, аграр сиёсатнинг устивор вазифаларини изчиллик билан амалга ошириш учун барча зарур шарт-шароитларни яратиш вазифаларини қамраб олган.

Мамлакатимиз Президентининг ушбу Фармони жамоа хўжаликларига иқтисодий жиҳатдан қаддиларини тиклаб олиш, бозор иқтисодиётига ўтиш жараёнида рўй берган моддий қийинчиликларни бартараф этиш учун катта

Деҳқон дилидаги гаплар

мадад бўлади.

Бозор иқтисодиёти шароитларида қарздор хўжаликларнинг аҳволи тобора ёмонлашиб бориши, қарзлар камайиш ўрнига фоизлар ҳисобида кўпайиб кетиши маълум, албатта. Ана шу жиҳатдан қараганда республика Президенти фармонида зарарига ишлаётган қишлоқ хўжалик корхоналарининг банк ссудалари бўйича тўлайдиган устама фоизлари чегириб ташланиши ҳамда кам рентабелли қишлоқ хўжалик корхоналари томонидан олинган кредитларга устама фоизларни тўлаш 2000 йилнинг 1 январигача кечиктирилиши, вақтида тўланмаган қарзлар бўйича устама фоизлар ёзиш тўхтатилиши айни муддао бўлди.

Биз энди пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш режаларини бажариб, олинган даромадлар ҳисобидан банк қарзларидан тўла қутулиш имкониятига эга бўламиз.

Мамлакатимиз Президенти Фармони мазмуни билан атрофлича танишар эканмиз, хўжаликнинг иқтисодий имкониятларини яна бир карра таҳлил қилиб чиқдик. Ўтган йили пахта топшириш режаси 103 фоиз қилиб бажарилгани сабабли умумий ҳосилдан олинадиган даромад қаторига жами 500 тонна толадан келадиган фойда ҳам қўшилиб, уни ўзимиз истаганча тасарруф қилиш имкониятига эга бўлдик.

Булардан ташқари пилла, ғалла, сабзавот ва боғдорчилик маҳсулотларидан олинадиган даромад ҳам анча мадад бўлади. Энди шуларнинг қаторига Фармон асосида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш эҳтиёжлари учун етказиб бериладиган минерал ўғитлар ва ёнилғи-мойлаш материалларига белгиланадиган қўшимча қиймат солиғининг бекор қилиниши, техника сотиб олиш ва уни янгилаш учун зарур оборот маблағи ажратилиши, пилла етиштириш учун бўнак бериш мақсадида ажратиладиган кредитлар, қишлоқ хўжалик техникаси ва минерал ўғитлар сотиб олиш учун яратиладиган имтиёзларни ҳам қўшадиган бўлсак, бу деҳқон учун катта имкониятдир. Бошқача айтганда иқтисодий қийинчиликлар энди ортда қолади. Деҳқон ва чорвадорлар эса ўзига кўрсатилган ғамхўрликдан руҳланиб, янада баракали меҳнат қилади. Ҳа, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида ислоҳотларни янада чуқурлаштириш ва бу соҳанинг моддий базаси ҳамда молиявий аҳволини мустаҳкамлаш юзасидан Президентимиз амалга ошираётган тадбирлар, албатта, соҳа самарадорлигини оширишга хизмат қилади.

Ҳолмирза АҲМАДАЛИЕВ, Бекобод туманидаги «Деҳқонобод» жамоа хўжалигининг раиси.

БИРИНЧИ ЧАҚИРИҚ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ БЕШИНЧИ СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШИ ТЎҒРИСИДА

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг бешинчи сессияси эртага, 25 апрель куни соат 10 да Олий Мажлиснинг мажлислар залида очилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ДЕПУТАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси депутатлари бугун, 24 апрель куни соат 9 дан соат 18 га қадар ва эртага, 25 апрель куни соат 8 дан Олий Мажлис мажлислар залининг фойесида рўйхатга олинади.

ИСЛОҲОТ, МУЛКДОР, ТАРАҚҚИЁТ

Ҳиссадорлик жамиятларида

БУЮРТМАЧИНИ ТОПИШ – БОЗОР ТАЛАБИ

БУ ЖАМОА аъзоларининг касби бунёдкорлик, уйлар ишлаб чиқаришади ва қуришади. Шароит талаб қилса, бошқа иморатларни ҳам барпо этаверадилар. Шунга яраша темир-бетон панелларининг янги турларини тайёрлашни ўзлаштирадилар. Ҳа, касблари жуда эъзозли ва муқаддас, фақат яратиш билан, яшнатиш билан шуғулланадилар. Мана бир неча ўн йилдирки, шу ишни амалга оширишяпти. Аввалига улар ишлаётган корхона уйсозлик комбинати эди, эндиликда эса «Ангрен уй-жой қурилиш» ҳиссадорлик жамияти бўлиб қолди. Бу ҳам янги давр тақозосидир. Жамият бош муҳандиси Умарали Усмонович ТУРДИҚУЛОВ билан суҳбатлашар эканмиз ундан корхона тарихи ҳақида қисқача гапириб беришни илтимос қилдик.

— Ангрен шаҳри ва унинг атрофидаги қишлоғу шаҳарларда янги-янги ишлаб чиқариш кувватлари барпо этила бошлади, истиқомат қилувчи аҳоли сони тез ортиб борди, — деди бош муҳандис. — Бу бошқа ижтимоий-маданий-маиший объектлар қатори уй-жой қурилишини ҳам кенгайтириш масаласини ўткир қилиб қўйди. Шуни ҳисобга олиб, шаҳарда уйсозлик комбинати барпо этилиши лозим деб топилди ва зудлик билан уни қуришга киришилди. Шундан бери чорак аср атрофида вақт-ўтди. Шунча вақтдан бери ишлаб келаётган жамоамиз ҳар йил ўнларча минг квадрат метр саҳнли уйлар учун темир-бетон панелларини тайёрламоқда ва уларни йиғиб уй ҳолига келтирмоқда. Бизнинг қўлимиздан чиққан ва қад кўтарган кўп қаватли уйларни фақат Ангренда эмас, республикамизнинг бошқа худудларида, ҳатто Россия Федерациясининг Тюмен вилоятида ҳам учратиш мумкин.

Жамоа сафида меҳнат қилаётганимга ҳам йигирма йилдан ошди. Шу даврда корхона ишлаб чиқариши ҳажми бир неча баравар кўпайди. Ўша пайтда заводнинг қувватидан бор-йўғи йигирма беш-ўттиз фоиз фойдаланиларди. Ишлаб чиқариш технологияси қолоқ эди. Бизда ишлаб чиқариш технологиясини такомиллаштиришга қаратилган тадбирларни амалга оширишга катта аҳамият берилди. Комбинатимизда уйларнинг янги, такомиллашган турларини тайёрлаш ўзлаштирилди. Бу ўз навбатида меҳнат унумдорлигини оширди. Бундан ўн тўрт йил илгари лойиҳадаги қувватга эришдик, ҳар йили 65 минг квадрат метр саҳнли уйлар тайёрланиб, қурила бошлади.

Бундан ўн йилча илгари уй-жон қурилишига талаб сусая бошлади. Иш маромини бузмаслик, ихтиёримиздаги қимматли асбоб-ускуналарнинг бефойда туришининг олдини олиш керак эди. Малакали ишчи-хизматчиларни ҳам иложи борича сақлаб қолиш вазифаси турарди. Шу мақсадда қатор чоралар кўрилди. Чунончи, ҳатто Тюмен вилоятидаги Ангара шаҳри маъмурияти билан шартнома туздик. Шу асосда бу янги мижозга тўққиз қаватли уйларни етказиб бердик, уларнинг учтасини ўз кучимиз билан йиғдик. Бунинг эвазига металл ва бошқа бинокорлик материаллари олдик. Бироқ, айниқса, темир йўлда юк ташиш харажатларининг кўпайиб кетиши икки ўртада яхши йўлга қўйилаётган истиқболи бор бу ҳамкорликнинг тўхтаб қолишига сабаб бўлди.

КЛИРИНГ (инглизча тозалаш, равшанлаштириш) — товарлар, қимматбаҳо қоғозлар, хизматлар учун ўзаро мажбурият ва талабларни, яъни бир-бирига берадиган пулларни ҳисобга олиш билан накд пулсиз ҳисоб-китоб қилиш тизими.

КОНТАКТЛИ БИТИМ — сотиб олинган товарларни дарҳол етказиб бериш ва ҳақини накд пул билан тўлаш шартига асосланган биржа битими.

Бозор иқтисодиётига ўтиш даврида иш усулларини ҳам ўзгартириш зарур бўлиб қолди. Илгариги боқимандалик кайфиятига барҳам бериш лозим бўлиб қолди ишлаб чиқаришнинг турли муаммоларини раҳбар ташкилотлар томонидан ҳал қилинишини кутиш, қисқаси олма пиш, оғзимга туш қабилида ишлаш мумкин бўлмай қолди. Ҳар бир жамоа ўз тасаруфидаги корхонага тегишли муаммоларни ўз кучи билан ҳал қиладиган бу давр хўжаликни юритиш шаклини тубдан ўзгартиришни талаб этди. Иқтисодий ислоҳот тўлқинида ўзига мос иш усулини танлаш керак эди. Жамоамиз корхонани ҳиссадорлик жамиятига айлантиришни маъқул кўрди.

Шундан кейин жамоамиз корхонанинг амалдаги ҳақиқий эгаси бўлиб қолди. Бундай шароитда ишлашнинг афзалликлари қатори қийинчиликлари ҳам борлигини жамоамизнинг барча аъзоларига атрофлича ва чуқур тушунтирилди. Лекин, энг муҳими мустақил бўлиб олганимизда эди. Жамоа қанча унумли, сифатли, самарали ишласа бундан унинг ўзи кўпроқ наф кўрадиган бўлиб қолди. Ҳамманинг ва ҳар бир ишчининг умумжамоа ва шахсий меҳнати натижасидан манфаатдорлиги беқиёс ошди. Бунга эришиш эса осон эмасди. Аввало, янги буюртмачиларни қидириб топиш, мавжуд имкониятлардан оқилона фойдаланиш керак эди.

Суратларда: жамиятнинг илғор сувоқчи-бўёқчиларидан Розина Шокирова (чапда), Маҳмуд Ортиқов ва Наташа Копиловалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

Худди шу мақсадда ишимиз хусусиятига тўғри келмайдиган буюртмаларни ҳам бажара бошладик. Албатта, ишлаб чиқариш технологиясига айрим ўзгартиришларни киритишга тўғри келди. Натижада янги конструкциядаги темир-бетон буюмларини тайёрлаш ўзлаштирилди. Шу тадбир туфайли қишлоқ хўжалик объектларини қуриш бўйича буюртмаларни ҳам бемалол бажаряпмиз.

Янги мижозларнинг буюртмаси бўйича деворбоп темир-бетон панеллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйдик. Бундай буюмга нисбатан талаб катта эканлиги ҳам маълум бўлди. Ўнлаб эски-янги корхоналар ўз ҳудудларини ўраш учун шундай деворлар олиш ҳақида биз билан шартномалар тузишди. Шу кунларда уларнинг бу буюртмаларини бирин-кетин бажараяпмиз.

Қўшни тумандаги давлат хўжаликларининг бирида 200 бош сигирга мўлжалланган замонавий ферма қурилишини ҳам зиммамизга олдик. Унда каттагина хажмдаги қурилиш-монтаж ишлари амалга оширилади. Кўп қаватли бинолар қуриш катта муаммо бўлиб қолгач коттежлар барпо этишга мослаша бошладик. Бир, икки қаватли бундай уйлар саҳни турлича бўлиб, у буюртмачининг хоҳишига боғлиқ. Икки, уч, тўрт, беш хонали бўлиши мумкин. Қўшимча хўжалик бинолари ҳам қурилади. Биз учун янгилик бўлган бундай уйлар тиклашни танлаб янгилишмаган эканмиз. Чунки, буюртмалар кенгайиб бормоқда. Биргина Нуробод шаҳрида 45 та коттеж барпо этилди. Яқиндан бошлаб эса уч қаватли коттежлар ишлаб чиқариш ва қуриш ўзлаштирилди. Бунда замон талаблари тўла ҳисобга олинган. Хоналари кенг ва ёруғ бўлиб, кўпгина бошқа қулайликлар муҳайё қилинган. Биз қўл урган яна бир соҳа бор. Тошкент темир йўл бўлинмаси буюртмаларини ҳам бажаришга киришдик. Илгари бу тармоқ объектлари қурилиши билан умуман шуғулланмаган эдик. Иккита перрон барпо этдик. Облиқ станциясини тўла қайта қурдик. Бу ишларнинг умумий ҳажми олти миллион сўмликдан ошиқроқни ташкил этди.

Шу кунларда қатор объектларни барпо этяпмиз. Оҳангарондаги ун комбинати билан коттежлар қуриш ҳақида тузилган шартномани амалга оширишга киришдик. Ангренда эса каолинни қайта ишлашга мўлжалланган корхона қурилишини пудратга олдик. Бу корхонада қимматли ҳом ашё ҳисобланган каолин парчаланади ва сараланади. Ҳозирги вақтда миллион тонналаб шундай кон жинси тўпланиб, тоғ бўлиб ётибди. Ундан чинни, сопол буюмлари, қатор бинокорлик материаллари ишлаб чиқарилади. Шундай қилиб экологик ҳолатга муайян даражада зарар келтираётган бундай «чиқинди» эгаллаб ётган ер майдонларни ҳам қайта тиклаш имкони юзага келади.

Ҳозирги кунларда шаҳримизда Анреннинг ярим асрлик тўйига қизғин ҳозирлик бормоқда. Бу хайрли ишда жамоамиз аъзолари фаол қатнашмоқдалар. Қатор бошқа объектлар қатори темир йўлнинг йўловчилар перрони ва станцияларини қайта қуриш ишларини амалга оширамиз. Бу объектларда ҳаммаси бўлиб 4 миллион 300 минг сўм сармоя ўзлаштирамиз. Биргина Облиқ станциясини ободонлаштириш бўйича икки миллион сўмликдан ортиқ бунёдокрлик ишларини амалга оширдик. «Ангрен» станциясини қайта қуришдан 1 миллион 600 минг сўм топдик. Темир йўлнинг 106 километрида перрон ҳам қуриб бердик.

Юқорида санаб ўтилган объектларнинг кўпчилиги илгариги мезон билан ўлчалса жамоамизнинг ихтисосига тўғри келмайди. Биз фақат уйлар қурганмиз. Лекин, бозор иқтисодига ўтиш даври, уй-жой қурилиши ҳажмининг камайиши жамоамизни изланишга, янги буюртмачилар топишга мажбур қилди. Бунда, айниқса, ҳиссадорлик жамиятига айланиб, эркин бўлиб қолганимиз қўл келди. Бу эса ишлаб чиқариш маромини муайян даражада сақлаш, энг муҳими жамоа тарқаб кетишининг олдини олиш учун жуда асқотди.

Собир МАҲМУДОВ.

КОНВЕРТИРЛАНАДИГАН СЎМ — сўмнинг бошқа валюталарга эркин алмашадиган обрў-эътиборли валютага айланиши. Сўм тўлақонли конвертирланган валютага айланиши учун мамлакат товарлари халқаро бозорда рақобат қилаоладиган даражада сифатга эга бўлиши керак.

АКЦИЯ ОЛМАГАНЛАР ДОҒДА ҚОЛИШДИ

ТУЯБЎҒИЗДАГИ автокорхонада болалар боғчаси ходимлари билан ҳисоблаганда икки юздан кўпроқ киши ишлайди. Аввалига ҳар бир акцияга 134 сўмдан дивидент тўғри келган бўлса, 1995 йил якунида бу кўрсаткич 363 сўмга етди. Яъни ҳар бири юз сўмлик ўнта акция эгаси қўшимча 3 минг 630 сўмга эга бўлди. Акцияларнинг «мазаси»ни татиб кўрган ҳайдовчилар ўртасида бу қимматбаҳо қоғозлар эндиликда талаш бўлаб қолди. Корхона 25 фоиз акцияни эркин савдога чиқарган.

Ишга янгича муносабат жамоатга фойда олиб келмоқда. Ўтган йили юк ташишдан ва аҳолига пулли хизмат кўрсатишдан автокорхона 26,6 миллион сўмдан ошиқ даромад қилди. Шундан 2,6 миллион сўми соф фойда бўлди. Декабрь ойида ҳар бир ҳайдовчининг ўртача иш ҳақи 2669 сўмни, таъмирловчиларники эса 2633 сўмни ташкил қилди.

Бундан ташқари, 167,8 минг сўм пул корхонада кўп йил меҳнат қилганларга мукофот тарзида тарқатилди. 44,5 минг сўм пул транспортчиларга қишлоқ хўжалик маҳсулотлари сотиб олишлари учун тақсимланди. Кам таъминланган оилаларга ғамхўрлик қилиш ҳам эсдан чиқарилмаяпти. Ночор, боқувчисиз қолган оилаларга, уруш, меҳнат фахрийларига ўнларча минг сўм моддий ёрдам сифатида берилди.

Ишчи-хизматчиларни ижтимоий химоя қилиш билан боғлиқ бўлган қатор бошқа тадбирлар ҳам амалга оширилди. Бунинг учун 173,9 минг сўм пул ажратилди. Шунинг ҳисобига тушлик таом арзонлаштирилди. 304 минг сўм эса моддий рағбатлантириш учун сарфланди.

Бундай натижаларга осонликча эришилмади, албатта. Ишлаб чиқаришнинг асосли техник-иқтисодий кўрсаткичларини ошириш учун фидокорона ишланди. Ҳар бир тонна-километр транспорт хизмати учун 129,2 грамм бензин сарфланиб, 1 тонна 230 килограмм ёнилғи иқтисод қилинди. Ҳар 10 тонна километрга тўғри келадиган сарф-харажат 16 сўм 83 тийин, ҳар бир тоннага тўғри келадиган таннарх эса 11 сўм 74 тийинни ташкил қилмоқда. Бундай кўрсаткичларга эришишда ҳайдовчилар Сафар Алибеков, Носир Азизов, Абдулла Сотибоев, Шароф Алибоев, Фарид Хазин, Абдурашид Қаюмов, таъмирловчилар Хасан Маҳкамов, Рубдулла Бозоров, Владимир Кангин, Искандар Шехмаматовлар каби ўнлаб илғорларнинг улуши салмоқли бўлди.

Лекин, ҳамма иш ҳам силлиқ кетмаяпти. Меҳнатда янада самаралироқ натижаларга эришишга ҳалақит бераётган муаммолар ҳам йўқ эмас. Айниқса, моддий таъминот соҳасида бирмунча қийинчиликларга дуч келинмоқда. Эхтиёт қисмлар, шиналар, аккумуляторлар сотиб олишдаги ўзаро ҳисоб китоблар силлиқ бормаяпти. Албатта, қўл қовуштириб ўтирилаётгани йўқ. Икки томонлама ўзаро фойдали ҳисоб-китоблар олиб бориш билан айрим қийинчиликлар бартараф этилмоқда.

Бу йил жамоа олдида катта вазифалар турибди. Йил давомида 1,3 миллион тонна халқ хўжалиги юкларини ташиш, 9,2 миллион сўмлик тонна-километрлик юк ташишга эришиш режалаштирилган. Ялпи даромад 40 миллион сўмга етиши керак.

Янгича ишлаш натижасидан жамоанинг барча аъзолари хурсанд. Корхонанинг ҳақиқий эгаси бўлиб қолган транспортчиларнинг ўз меҳнатлари самарасидан манфаатдорликлари беқиёс ошди. Даромаднинг кўпайиши буромаднинг кўнгилдагидек бўлишига олиб келмоқда. Акцияларни сотиб олганлар оила бюджетини тўлдиришнинг янги манбасига эга бўлдилар. Ҳар бир акция ҳисобига олинаётган дивидент йил сайин ортиб бормоқда. Ўйлаймизки, бу жараён бундан буён янада самарали бўлади. Амалиёт шундан далолат бериб турибди.

Усмонали ҲАМИДОВ,
Ўртачирчиқ туманидаги 74-автокорхона.

МЕҲНАТ БИРЖАСИНИНГ ИШ КУНЛАРИ

ЗАНГИОТА қишлоғининг марказида, катта асфалт йўлнинг ёнбошида жойлашган бу бино эрталабданоқ одамлар билан гавжум бўлади. Ҳар кимда ҳар хил ташвиш: биров иш топиш илинжида бўлса, яна биров янги цех очаётганини айтиб, қарз-ҳавола қилмоқчи. Биржанинг иш билан таъминлаш бўлимидагиларнинг қўли-қўлига тегмайди. Бўлим бошлиғи Матлуба Мирсолихова қаршисида ўтирган ёшгина йигитдан қайси қишлоқдан келганлигини, билими, ҳунари қандайлигини сўраб-суриштириб билди-да, Ўзгариш қишлоғида янги цех очилаётганлигини, агар маъқул бўлса, шу ерга ишга юбориши мумкин эканлигини айтди.

Бу ерга келиб-кетаётганлар кўп эди. Шу сабабли Матлуба Мирсолихованинг бир зум бўш вақтини топиб суҳбатлашдик.

— Ўтган йили 262 ишсиз ёрдам беришимизни сўраб, меҳнат биржасига илтимос билан келган эди, — деди у. — Шулардан 205 нафарини ўз касб-кори бўйича жойлаштиришга эришдик. Пенсия ёшига етиб қолган икки кишининг хужжатларини муддатидан олдин тўғрилаб пенсияга чиқардик. Шу йилнинг ўтган ойларида ҳам юздан ортиқ ишсизларга иш топиб бердик.

— Зангиота тумани меҳнат биржаси вилоятдаги намунали биржалардан бири эканлигини вилоят меҳнат бошқармасида айтишган эди. Биржа ишсизларни иш билан таъминлаш, ёшлар билан ишлаш, уларни янги касбларга ўқитиш ва қайта ўқитиш соҳасидагина эмас, шу билан бирга янги иш жойлари очиш, корхона ва ташкилотлар билан мустаҳкам алоқада иш олиб боришда ҳам бошқа туманлардаги биржаларга намуна бўляпти, —деди бошқарма бошлиғи Турсумат Холбоев шу биржа фаолияти билан танишишимизни маслаҳат бераркан.

Биржа директори Носир Махмудов билан суҳбатлашяпмиз.

— Ўтган йили тумандаги қишлоқларда 225 та янги иш ўринларини вужудга келтиришни режалаштиргандик, — деди у. — Аммо ўшанда бир нарсани — одамларда ташкилотчилик ва тадбиркорлик жўш ураётганини, кишилар янгича яшаб, янгича меҳнат қилишга завқ-шавқ билан киришиб кетаётганлигини ҳисобга олмабмиз. Йил охирида ҳисоб-китоб қилганимизда туман бўйича 1650 та янги иш жойлари очилганлиги маълум бўлди. Бундай жўшқинлик шу йилнинг ўтган ойларида ҳам қизғин давом этди. Кишилар ўзлари яшаётган жойларда кичик корхона, цех ёки устахона қуришга қарор қилганликларини билдирмоқдалар. Биржа эса уларга қўлидан келганча ёрдам беряпти. Натижада йилнинг биринчи чорагида жойларда 608 та иш ўрни очилди. Шулардан 92 таси корхона ва ташкилотларда бўлса, 516 таси тадбиркорлар вужудга келтирган иш ўринларидир.

Ҳа, тумандаги қишлоқларда яратувчилик, тадбиркорлик ишлари авжида. Ўртаовул қўрғонида «Мурод» хусусий корхонаси очилган эди. Ҳозир бу ерда меҳнат биржаси йўлланмаси билан келган беш киши ишлаяпти. Уларнинг барчаси ҳам ўз ишидан мамнун. Эркин қишлоғидаги «Карвон», Назарбекдаги «Юлдуз», «Зийнат», Ўзгариш қишлоғидаги хусусий қандолатчилик корхоналари, Алишер Навоий номли жамоа хўжалигида вужудга келган «Фаровон» ишлаб чиқариш фирмаси дастлабки кунданоқ ўзлари жойлашган қишлоқларнинг кундалик ҳаётида муҳим ўрин эгалладилар.

Марҳамат, мурожаат қилаверинг

Туман жамоа хўжаликлари ва қишлоқларда янги-янги кичик корхоналар ва цехлар барпо этиш тезкорлик билан давом этяпти. Жумладан, Алишер Навоий номли жамоа хўжалигида 30 иш ўринли шарбат-қандолатчилик махсулотлари ишлаб чиқариладиган цехни фойдаланишга топшириш учун тайёргарлик кўриляпти. Бу ерда йил охиригача яна 25 ўринли «Фаритол» цехи очилади, тўртта маиший хизмат кўрсатиш устахоналари иш бошлайди. Хонобод қишлоғида ҳам июнь ойигача янги хусусий ошхона, кафе, новвойхона, маиший хизмат кўрсатиш устахоналари, автомобилларга техника хизмати кўрсатадиган устахона очиладиган бўлди. Туман меҳнат биржаси эса уларни 84 нафар тажрибали ишчилар билан таъминлашни ўз зиммасига олган.

— Ҳар йили ҳам апрель ойи бошланиши билан меҳнат биржамиз ходимлари ўз иш ўринларини тумандаги мактабларга кўчирадилар, — дейди биржа раҳбарининг муовини Абдулла Бўрибоев. — Улар ҳар бир мактабнинг битирувчилари билан суҳбатлашиб, уларнинг режаларини ўрганадилар. Ўқишни тугаллаб, ишга кирмоқчи бўлаётган ёшлар ҳозирданоқ аниқланиб бориляпти. Меҳнат биржаси касб-ҳунарсиз ёшларни ўзлари истаган касбга ўқитиш ва қайта ўқитишга алоҳида эътибор бераётир. Шу мақсадда Тошкент шаҳар қурилиш бош бошқармасининг «Мутахассис» ўқув бошқармаси, шаҳар тўқимачилик комбинати, фан-техника билимлар уйи билан ўзаро шартнома тузилган. Қисқа курсларда ўқиш учун юбориладиган ёшларга 210-300 сўм атрофида стипендия тўланади. Ёшлар ўқишни тугаллаб, касб-ҳунарли бўлгач, меҳнат биржаси уларни иш билан таъминлайди.

Меҳнат биржаси йилнинг ўтган даврида иш сўраб келган 37 кишини янги касб ўрганишга қисқа курсларга ўқишга юборди. 14 нафар ёш шартнома бўйича ҳисобчилик, 23 киши эса пайвандчилик, ғишт терувчилик, пардозловчилик касбларини ўрганиб келдилар. Улар ҳозир янги ташкил этилган қурилиш ташкилотларида иш билан таъминланиб, меҳнат қиляптилар. Йилнинг биринчи ярмида аҳолини иш билан таъминлаш учун кўпроқ имкониятлар вужудга келиши кутиляпти. Июль ойигача туман худудларида 1212 та иш жойлари очилади. Демак, меҳнат биржаси ҳисобида турган ишсизлар ўз касблари бўйича ишга жойлашадилар.

— Тадбиркорлар меҳнат биржасидан тегишли ёрдам олишлари мумкин, — дейди гапга қўшилиб биржа ҳисоб-китоб бўлимининг бошлиғи Ёқуб Алимов.

Ҳа, меҳнат биржаси янги иш ўрни очишни мақсад қилиб қўйган тадбиркорларга имкони борича моддий ёрдам кўрсатяпти. Уларга берилаётган қарзлар имтиёзли бўлиб, тадбиркорларни сира ҳам уринтириб қўяётгани йўқ. Эшонгузарда «Озодлик» кичик корхонасини очаётган С. Фозилов ўтган йилнинг 25 апрелида биржадан 1,5 миллион сўм имтиёзли қарз олган эди. Корхона халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқаришга ихтисослашади. Келгусида бу ерда 50 ишчи ўрни вужудга келади. Шунингдек, Зангиотадаги «Олтин дала» фермер хўжалиги ҳам биржадан 500 минг сўм қарз олиб, 40 ишчи ўринли кичик корхона очяпти. Туман кўзи ожизлар жамиятининг «Оқ йўл» кичик корхонаси ҳам 50 минг сўм қарз кўтариб, янги ишчи ўринлари очишни режалаштирмоқда.

— Қарз олиб ишчи ўринлари очилаётгани яхши, бироқ, олган қарзини вақтида тўламай йилдан-йилга ўтказиб бораётган тадбиркорлар биржа фаолиятига жиддий тўсқинлик ҳам қиляптилар,— дейди Ёқуб Алимов. — Булардан ташқари айрим хўжалик ва ташкилотлар, ҳатто, «Аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисида»ги қонунга хилоф тарзда иш тутиб, иш ҳақи жамғармасидан икки фоиз микдорида маблағ ўтказиш ҳақидаги қоидаларга риоя этмаяптилар.

Биржа директори Н. Махмудовнинг таъкидлашича, тумандаги мавжуд 493 та корхонадан 324 тасигина биржа ҳисобига икки фоизли микдорида маблағ ўтказаётир. Бироқ, 159 та ташкилот ва хўжаликлар эса узлуксиз қарздор бўлиб қолишни афзал билмоқдалар. «Иттифоқ», «Улуғбек», «Наврўз» жамоа хўжаликлари, 456-кўчма механизациялашган жамламаси, сут ишлаб чиқариш бирлашмаси, деҳқон-фермер хўжаликлари уюшмаси, «Тулпор» савдо корхонаси, «Тўқимачи» ёрдамчи хўжалиги ва бошқа бир қатор ташкилот ва хўжаликлар ана шулар жумласидандир. Уларнинг молия интизомига риоя қилмаётганлари сабабли биржа ўтган йили корхона ва ташкилотлардан маблағ тушириш режасини бажара олмади. Бу эса ўз навбатида жойларда янги иш ўринлари очиш, ёшларга, умуман ишсизларга касб-ҳунар ўргатиш, уларни иш билан таъминлашга тўсиқлик қиляпти.

...Аҳолини иш билан таъминлаш, уларни ижтимоий муҳофаза қилиш савобли иш, албатта. Зангиота туман меҳнат биржасининг шу йўналишдаги фаолияти ибратли бўлаётир. Халқимиз билиб айтганидек, савоб ишга қўл урган, элнинг юмушига елка тутган сира ҳам кам бўлмайди. Буни ҳаётнинг ўзи исботламоқда.

Рафиқ ТУРСУНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

КОНСАЛТИНГ — корхоналар, фирмалар, ташкилотларнинг иқтисодий фаолиятига оид жуда кўп масалалар, шу жумладан, ташқи иқтисодий фаолият соҳаси бўйича ишлаб чиқарувчилар, сотувчилар ва харидорларга маслаҳат, тавсия бериш. Консалтинг фирмалари бозор (товарлар, ҳизматлар, лицензиялар, ноу-хау ва б.) ни ўрганиш, прогнозлар бериш, жаҳон товар бозорларидаги нарҳ-наволарни, халқаро ҳамкорлик объектларини техник-иқтисодий асослашни ишлаб чиқиш ва қўшма корхоналар ташкил этиш ва бошқалар бўйича ўз хизматини таклиф этади.

Бекобод туманидаги Зафар автотранспорт корхонаси жамоаси ҳар куни ўн минглаб йўловчиларга хизмат кўрсатиб, уларнинг узоғини яғин қилади. Шу кунларда акциядорлик жамияти сифатида фаолият кўрсатаётган корхона транспортчиларининг фахрийси бўлиб қолган устоз ҳайдовчилар анчагина бор. «Меҳнат фахрийси» медали соҳиби Аловиддин Комолов шундайларнинг бири ҳисобланади. У 32 йилдан бери автобус рулини бошқаради. Янги йўналишлар бўйича автобус қатновининг кўпчилигини ҳам шу моҳир ҳайдовчи очиб берган. Шу кунларда у «Бекобод—Андижон» йўналишида шогирди Муҳаммадраҳим Қозоқбоев билан бирга йўловчиларга хизмат кўрсатмоқда. Ушбу суратда устоз ва шогирдни йўлга чиқиш олдидан кўриб турибсиз.

Турғунбек Маҳкамзода олган сурат.

МАСЛАҲАТ КЕНГАШИ ҲАЛ ЭТАДИ

Агар мендан ислоҳотлар туфайли илгариги қишлоқ кенгашлари ўрнида фаолият кўрсата бошлаган фуқаролар йиғинларининг ўзига хос хусусиятлари нимада деб сўрашса, биринчи навбатда аҳоли билан мулоқотларнинг ўта яқинлашуви ва иш жараёнидаги тўраларча муносабатларнинг йўқолишида деб жавоб берган бўлур эдим.

Айни пайтда мустақиллик йиллари ичида иқтисодий-ижтимоий ислоҳотларни амалга оширишда, айниқса, юртбошимиз белгилаб берган беш тамойилдан бири — бозор иқтисодиёти шароитида аҳолини ижтимоий ҳимоялаб бориш тўғрисидаги тамойилнинг рўёбга чиқишини таъминлашда бу идоралар мавқеи янада ортди.

Одамлар қуйи бошқарув бўғинларига бемалол мурожаат қиладиган, ҳар қандай масалаларни эркин ҳал этадиган, бу даргоҳларни ўзларининг ҳақиқий таянчлари деб тушунадиган бўлиб қолдилар.

Эришилган энг муҳим самаралардан яна бири Президентимизнинг фармонлари ва ҳукумат қарорлари асосида маҳаллалар фаоллигининг кучайганлигидир. Хусусан, фуқаролар йиғинларининг иш фаолиятидаги асосий таянч маҳалла бўлиб қолди. Биз ўз дастуримизни амалга оширишда ана шу маҳаллалар қўмиталари оқсоқолларидан иборат маслаҳат кенгаши билан узвий ҳамкормиз. Ободончилик борасидаги тадбирларни бажаришда, турли тантаналар, маросимлар ўтказишда, хусусий савдо шоҳобчаларини ташкил қилишда, хашарлар уюштириш, йиғим-терим мавсумида уйида вақтинча бекор ўтирган кишиларни ишга жалб қилишда, аҳоли тинчлиги, осойишталигини таъминлашда, ижтимоий масалаларни ҳал этишда ана шу маслаҳат кенгаши аъзолари фаоллик кўрсатишмоқда.

Айниқса, кенгаш аъзолари юртбошимизнинг кам таъминланган оилалар, етим-есирлар, ногиронлар, ёлғиз карияларни ижтимоий муҳофазалаш борасидаги барча фармонларни бажариб боришда изчиллик кўрсатмоқдалар. Ҳар бир маҳалла оқсоқоли ўзи истиқомат қилаётган худуддаги ночор оилаларни аниқлаш ва уларни маҳалла хайрия жамғармаси ҳисобидан моддий қўллаб-қувватлашга тавсия этишда аниқ иш олиб бормоқда. Бунинг натижасида фармон чиққандан буён худудимизда истиқомат қилаётган 2 минг оилага 1 миллион сўмдан кўпроқ ёрдам кўрсатилди. Аҳоли билан ишлаш, оилалар ҳолидан хабардор бўлишда Б. Нурмуҳамедов, Р. Кумишев, Б. Тожибоев оқсоқол бўлган маҳаллалар ўрнак бўлаётирлар. Бу жойларда ободончилик ишларини уюшқоқлик билан, тўйлар, бошқа тантаналарни сермазмун ва ихчам ўтказишга ҳам эътибор кучайтирилган.

Шуниси қувончлики, туманимиз ҳокимлиги ҳамда ҳудудимизда жойлашган «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги бошқаруви ҳамиша бизни қўллаб-қувватламоқда. Хусусан, тадбиркор, ўз-ўзига ва бошқаларга талабчан Асқарали Ўтамалиев раҳбарлик қилаётган «Ўзбекистон» жамоа хўжалиги фаоллари доимо биз билан ҳамжиҳатликда иш юритмоқдалар. Ана шу уюшқоқлик туфайли ислоҳотлар ҳам изчил амалга ошмоқда. Худудимизда 2 йилдирки, сутни қайта ишлаш, макарон цехи, қурилиш материаллари тайёрлайдиган кичик корхоналар, қоп тикадиган цех ишлаб турибди. Яқинда консерва цехи қурилиши ниҳоясига етди. Бу жойларда очилган янги ишчи ўринлари 40 дан зиёд кишиларни ўз бағрига олди. Хўжалик бошқарувининг ҳаракатчанлиги унинг ўтган йилги иқтисодий кўрсаткичларида яққол намоён. Давлатга пилла, ғалла топшириш режалари ортиғи билан бажарилди. Чорва учун етарли ем хашак жамғарилди. Йиғим терим мавсуми ушқоқлик билан ташкил этилиб, мамлакатимизнинг катта хирмонига режадагидан 100 тонна кўп, 2963 тонна пахта тўкилди.

Бошқарувнинг қуйи бўғинларида

Бу йил ҳам азамат деҳқонлар кўкламги дала ишлари мавсумига пухта ҳозирлик кўрдилар. Чигитни қисқа муддатда, сифатли экиб олиш учун барча имкониятлар яратилди.

Биз хўжалик бошқаруви аъзолари ёрдамида қишлоқда маънавият билан боғлиқ тадбирларни ҳам сермазмун ўтказишга эришяпмиз. Хусусан, «Тожик маҳалла» деб номланган маҳалламизда юздан ортиқ лўлилар хонадони ва бошқа миллат вакиллари истиқомат қиладилар. Ана шу маҳаллада ҳар йили дўстлик, фахрийларни шарафлаш, уч авлод учрашуви мавзуларида тантанали тадбирлар ўтиб туради. Фуқаролар йиғинимиз ва хўжалик фаолларининг уюшқоқлиги туфайли қишлоқ кўрки ҳам ўзгариб бормоқда. Бир қатор гўшт дўконлари қурилди. Мавжуд савдо шоҳобчалари қайта таъмирланди. Сартарошхона, хусусийлашган фельдшер, доялик пункти очилди. Президентимизнинг халқ депутатлари Самарақанд, Қашқадарё, Хоразм вилоятлари кенгашлари сессияларидаги нутқларидан келиб чиқиб, гузарлар барпо этилди. Маиший хизмат жойлари кўпайтирилди.

Қишлоғимизда газлаштириш ва аҳолини ичимлик суви билан таъминлаш ниҳоясига етган. Эндиликда ер билан таъминланиб, янги турар жойлар курган маҳаллаларни газлаштириш ишлари олиб борилмоқда.

Биз бу йил худудимизни ободонлаштиришга кўпроқ эътибор бердик. Маҳаллаларда хашарлар уюштириб янги ҳиёбонлар барпо этилди. Йўллар чеккаларига тераклар экилди. Номаълум жангчилар хотирасига ўрнатилган ёдгорлик атрофи кўркамлаштирилди.

Қатор фуқаролар йиғинлари каби бутун республика бўйлаб ўтган «Ўзбекистон — Ватаним маним» кўрик танловини ўтказишда туман маданият бўлимига яқиндан ёрдам бердик.

Эндиликда олдимизда аҳолига пилла қурти уруғини таркатиш, баракали ва сифатли ҳосил етиштиришдан иборат масъулиятли вазифа турибди. Ҳар йилгидек биз «Истиқлол» қишлоғи аҳли бу бурчимизни ҳам сидқидилдан бажариш учун бор имкониятлардан тўла фойдаланаверамиз.

Мирза САЙДАЗИМОВ,
Юқоричирчиқ туманидаги «Истиқлол» фуқаролар йиғинининг раиси.

ОТДИР ЙИГИТНИНГ ЙЎЛДОШИ

Йилқичилик, уни ривожлантириш омиллари, тажриба ва муаммолар ҳақида

***ҚАДИМ** замонлардан бери отлар ҳамиша инсоннинг дўсти, унинг меҳрибон йўлдоши, мард йигитларнинг қаноти, чавандозларнинг омади, аксарият ҳолларда эса йилқичиларнинг оила аъзоларидай бўлиб келган. Отлар инсон мушкулини осон қилиш, узоқ масофаларини яқинлаштириш, оғир ишларини енгиллаштириш воситалари бўлиб, таъбир жоиз бўлса, бундан кейин ҳам шундай бўлиб қолаверади.*

Сўқоқ.

Тўлқин ЛУТФУЛЛАЕВ олган сурат.

Шунинг учун ҳам ота-боболаримиз янги фарзанд туғилганда унга атаб тойлар боқишган, суннат тўйларида болаларга атаб тойчоқлар харид қилишган, нуридийдаларининг учқур отдай бақувват бўлиб вояга етишини орзу қилишган. Отлар айниқса тоғли туманлар аҳолиси ҳаётида жуда ҳам зарур ҳисобланади. Шунинг учун ҳам одамлар азалдан отларга, отлар эса одамларга ўрганган. От — беминнат дастёр, ҳозирги транспорт воситалари бормайдиган жойларга кишини ҳеч қандай мушкулсиз олиб борадиган, ишчи кучи, оломон пойга, кўпкари, қиз қувиш ўйинларида йигитларга қанот бўлиб хизмат қилади. Шу боисдан бўлса керак, юқорида айтганимиздай, ҳар доим одамлар отга, отлар эса одамларга интилиб келган. От боқиладиган хонадонлар фариштали, қут-баракали бўлади. Оллоҳ ҳам уч тоифа кишиларни, яъни чавандоз, қўшиқчи ва деҳқонни доимо севиб назарга оларкан.

Эсимда, бола эдик. Биз яшаб турган қишлоқнинг жамоа хўжалигида бир неча отхоналар бўларди. Биз маҳалланинг қора-қура болалари отбоқар Ҳусан аканинг ёнидан сира ҳам жилмасдик, ҳар биримизнинг «ўз отимиз» бўларди, уларнинг тагини супуриб-сидирар, қашлоғич билан бедовларимиз баданини тозалар, бунинг эвазига эрталаб ва кечқурунлари дарёда суғориш учун уларни миниб борардик. Ўша отлар ҳам бизга бинойидек ўрганиб қолган эди. Энди эса.

ҚАНИ ЎША ОТЛАР?

— дейдиган кимсаларнинг ўзи йўқлиги ҳам алам қилади кишига. Ушбу мақолага қалам уришдан олдин мен Оҳангарондаги деярли барча хўжаликларни кезиб чиқдим, мутахассислар, отбоқарлар, тажрибали кекса чавандозлар билан мулоқотда бўлдим. Афсуски, уларнинг кўплари саволимга жўялироқ жавоб бера олмадилар. Кўплар фақат қаттиқ уф тортиб, баданларида оғриқ тургандай инграб қўйишарди. Дарҳақиқат, қани ўша отлар?

Советлар даврида мамлакатга Н. Хрушчев раҳбарлик қилган кезларда жуда кўп отларни бесабаб қириб юборишган: кўпларини гўштга сўйиб, йўқ қилишган, отхоналар бўшаб қолиб, уларнинг ўринларини аксарият ҳолларда сигир ва бузоқлар эгаллаган. Бу ҳам етмагандай «гўшт етиштиришда Америкага етиб оламиз ва ундан ўзиб кетамиз», деган шиор билан фақат жамоа хўжалигининг отларигагина эмас, ҳатто одамларнинг уйларидаги ёлғиз отларга ҳам қирон солинди. Уларни ҳам гўшт учун сўйиб юборишга мажбур қилдилар, — дейди тажрибали йилқибоқар Алим ака Асқаров. — Ишонасизми, Алибек Қўшоқов, Мирҳаким Усмонов, Холтўра Хусанов деган раисларимиз бўларди. Улар бутун жавобгарликни зиммаларига олиб, 100-150 бошли уюрларни одам кам борадиган, кўздан йироқроқ узоқ яйловларга ҳайдатиб, қутқариб қолишди. Дарҳақиқат, мен отларнинг бош сонлари билан қизиққанимда туман истиқболни белгилаш ва статистика бошқармасидан қуйидаги рақамларни бердилар. Туман хўжаликларида 1957 йилда 24,6 мингта, аҳоли қўлида 2134 та от бўлган бўлса, орадан уч йил ўтиб, уларнинг сони 2571 ва 434 тага тушиб қолган. Ҳозир эса хўжаликларнинг яйловларида 2473 бош, аҳоли қўлида эса 810 бош от боқиляпти.

Афсуски, ҳозир ҳам Оҳангарон тумани хўжаликларида йилқичиликни ривожлантириш билан ҳеч ким жиддий шуғулланаётгани йўқ. «Оҳангарон» ҳиссадорлик жамиятида атиги 39 бош, «Ангрен» ширкат жамоасида 85 бош, «Собир Раҳимов» номли ҳиссадорлик жамиятида 24 бош, «Ўзбекистон» ширкат жамоасида 45 бош, «Олмалиқ» ёрдамчи хўжалигида 232 бош, Алишер Навоий номли ширкат жамоасида 336 бош, «Шодималик» ширкат жамоасида 31 бош от боқиляпти, холос.

Бундай аҳволни «Бирлик», «Дўстлик» ва бошқа хўжаликларда ҳам кўриш мумкин.

Хўш, аҳвол шундай ачинарли бўла туриб туманда йилқичиликни ривожлантириш омиллари борми?

ҲА, КАТТА ОМИЛЛАР БОР

— дейди кўпдан бери йилқичилик билан шуғулланиб келаётган «Олмалиқ» ёрдамчи хўжалигининг собиқ отчилик бригадаси бошлиғи Жўра ака Юнусов. — Бунинг учун қишда асраш мақсадида барча йилқига етарли қилиб махсус отхоналар қуриш керак. Ҳозирги кунда «Олмалиқ» ёрдамчи хўжалиги ва Алишер Навоий номли ширкат жамоасини ҳисобга олмаганда, биронта хўжаликда отхоналар қолмаган. Шу сабабли хўжаликларнинг йилқилари ёзин-қишин тоғу-тошларда ўз ризқини териб юришга мажбур. Ҳатто тоғларга қалин қор тушганда ҳам отларга ем-емиш беришмайди. Умуман, кейинги пайтларда биронта хўжаликда йилқи учун беда ёки табиий пичан ўриб ғарамланганлигини билмайман. От жониворлар қалин қорни туёқлари билан тешиб, «ўз насибасини» топиб ейишга мажбур. Совуқ пайтларда биялар кўпинча бола ташлаб қўяди. Агар улар учун отхоналар ёки алоҳида бостирмалар қурилса, айни муддао бўларди. Булардан ташқари қиш пайтларида оч қолган турли ҳил ит ва қушлар ҳам отларга ҳужум қилади. Бундай қаровсизлик эса отларнинг бош сонлари камайиб кетишига олиб келяпти. Илгари отхоналарда махсус жодилар бўлиб, улар билан беда ва пичанлар майда қирқиларди. Энди эса отлар майдаланган беда у ёқда турсин, умуман беда юзини кўрмайдилар. Баъзи хўжаликларда бошқа мол-ҳоллардан ортиб қолгандагина тоғдаги яйловларга озгина миқдорда сомон юбориб туришади.

ОТЛАРГА ЕМИШ КЎП КЕРАКМИ?

— Йўқ, отлар унчалик кўп емиш емайди, — дейди ҳаваскор йилқичи Адҳам Мирзаев. — Нари борса битта отга бир кунда 4 килограмм дон чиқиндиси ва 8 килограмм беда пичани берса етади. Агар уни вақтида қашлаб-тозалаб, емишидан хабар олиб турилса отлар кун сайин семириб бораверади. Одамга ўрганиб қолган йилқи ҳеч қачон инсонни тарк этмайди. Унга қараганингиз сайин сизни севиб бораверади.

— Бироқ, — дейди отчиликни ривожлантиришга астойдил киришган фермер Пўлатали ака Хожиакбаров, — кейинги пайтларда отларнинг саломатлигини муҳофаза қиладиган ветеринар-мутахассислар ҳам камайиб кетишди. Бир вақтлар қишлоқларда отларни даволовчи ветеринар-шифокорлар бўларди. Ҳозир шундай тескари аҳвол ҳукм суряптики, ҳар ойда туман агрофирмасида чорва моллари бош сонининг бутлиги ҳақидаги 24-форма ҳисоботини топшириш пайтида 12—15 кило тош босадиган бирор қўй ёки эчки нобуд бўлса, катта жанжал кўтарадилару, бироқ вазни 240—250 килограммга етадиган отлар нобуд бўлса, ҳеч кимнинг иши бўлмайди. Шу сабабли кўпчилик отлар касалланиб, нобуд бўлиб кетяпти.

— Оҳангарон водийсидаги яйловларда, тоғ ён бағирларида, адрликларда 870 ҳилдан кўпроқ ўтлар ўсади. Уларнинг 742 турини қўй ва эчкилар, 564 турини сигир ва бошқа моллар, 542 ҳилини эса отлар ейди. Демак, отлар кўклам, ёз ва куз пайтларида ўз емишларини ўзлари топиб ейишади. Қиш пайтларида бўлса йилқини отхоналарда боқиш керак. Акс ҳолда йилқичиликни ривожлантириш бўлмайди, — дейди тажрибали отбоқар Мўмин ака Йўлдошев.

Шу ўринда яна бир муаммони ҳал этиш ҳақида ўйлайдиган пайт келди.

ҚОРАБАЙИРЛАР ҚАЁҚҚА КЕТДИ?

Дарвоқе, ҳаммамиз учун севимли ва ҳатто ишда ҳам бемалол фойдаланиш мумкин қорабайир отларимиз қаёққа кетди? Хозир бундай саволни тез-тез эшитишга тўғри келяпти, тажрибали йилқибоқарлар ҳам, отга қизиқадиган кишилар ҳам мутахассислардан шу ҳақда сўрайдиган бўлиб қолишди. Отларнинг бу насли йўқолиб бораётгани кишиларни ташвишга солиб қўйяпти.

Маълумки, қорабайир отларининг пайдо бўлиши бевосита ўзбек халқининг тарихи билан чамбарчас боғлиқдир. Қорабайирларнинг асл ватани Ўзбекистон эканлигини сира ҳам унутмаслигимиз керак. Таснифларга кўра, сунъий танлаш усулида ва табиий иқлимнинг оғир шароитлари таъсирида етиштирилган йўрға-уловбоп отлар зотига мансуб қорабайирлар маҳаллий арғумоқларнинг бияларини аҳалтекин, араб-форс отларини қозоқ ва мўғил отлари билан чатиштириш натижасида пайдо бўлганлигини мутахассислар исботлаб беришган. Ўлканинг табиий иқлим ва ижтимоий-иқтисодий шароитлари чайир, чопқир, кучли ва ишчан отлар яратишни талаб қилардики, халқ селекцияси йўли билан бунга эришилган. Ҳозирги пайтда отларнинг қорабайир зотлари талайгина биологик афзалликларга эга бўлган универсал от зотидир. Бу отлар минишга ва юк ортишга ҳам, аравага қўшиш, хўжаликнинг бошқа соҳаларида фойдаланишга ҳам яроқли, айни пайтда спорт-от ўйинлари талабига ҳам жавоб беради. Қорабайир ҳатто кам ўтли яйловларда ҳам ўз этини яхши сақлаб қолаолади, емишни танламайди. Сиртқи кўриниши жуда чиройли, мушаклари яхши ривожланган, кўкраклари кенг, туёқлари мустаҳкам, оёқлари хипча, пишиқ, пайдор бўлади. Улоқда, пойга ва бошқа хил мусобақаларда мутлақо чарчамайди. Уни аравага қўшса ҳам, экинларга ишлов беришда ишлатса ҳам бўлади. Сиртқи кўриниши жуда ҳам гўзал бўлган бундай отлар кўпдан бери Алишер Навоий номли ширкат жамоасида йилқичи Леваднийлар томонидан меҳр билан парвариш қилинмоқда.

— Аммо бунинг ҳам каттагина муаммолари бор, — дейди кекса йилқичи Г. Левадний. — Бундан бир қанча вақт илгари отларимизга ҳавасмандлар жуда кўп эди. Аммо кейинги йилларда бозор иқтисодиёти йилқичиликда ҳам анча қийинчиликлар туғдирди. Ҳозир хўжалигимизда 250 бошдан кўпроқ зотдор қорабайирлар бор. Бироқ уларга харидор тополмаяпмиз. Бу отларни биз илгари циркларга, турли от заводларига сотардик. Ҳозир уларнинг ҳар бирининг нархи 240 — 250 минг сўмга чиқиб кетди. Харидорлар эса бир от учун 50—60 минг сўмдангина тўлашга қурбилари етишини айтмоқдалар. Отларни чет элларга сотиш ҳақида анчагина буюртмалар ҳам олганмиз. Бироқ, зотдор отларни божхона ходимлари четга чиқармаяптилар. Чет эллардаги мижозларимиз эса бундан ранжияптилар. Менингча ҳукумат бу муаммони ижобий ҳал қилиб берса чакки бўлмасди.

Яна бир гап. Қорабайир зотли отлар шунингдек мўл-кўл гўшт ҳам беради. Масалан, тойлар ва катта ёшдаги отлар биринчи тоифадаги миқтиликда 79 фоиз гўшт, 17 фоиз суяк ва 3,1 фоиз пайлардан иборат бўларкан. Уларнинг сутлари ҳам яхши, сифатли қимиз бўлади. Мана шундай имкониятларга қарамай, қорабайир отларни кўпайтиришга негадир жиддий эътибор берилмаётгани кишини ажаблантиради.

Ўзбекнинг уйига азиз меҳмон келса ёки ўзбек ўз ошнасининг уйига меҳмон бўлиб борса юксак ҳурмат ва эҳтиром тарзида бир-бирларига яхши отлар совға қилиш азал-азалдан расм бўлиб келган. Бинобарин, бу қадимий удум яна тикланиши ва бунинг учун йилқичиликни ривожлантиришга тезроқ киришилиши лозим.

Мўмин ҚАЮМ.

ҲАЙДОВЧИ ПИЁДА ЙЎЛ

ИМТИҲОНДАН ЎТСАНГИЗ...

Ўзим ҳайдовчиман. Кимларга юқори тоифали ҳайдовчилик гувоҳномаси берилади ва уни олиш учун қандай ҳужжатлар керак бўлади. Шу ҳақда маълумот беришингизни сўраб,

Асқарали ТОЛИПОВ,
Оҳангарон тумани.

Ҳозир автомашина бошқаришни орзу қилмаган киши топилмаса керак. Шу боис жойларда янги-янги ўқув-машғулот масканлари очилмоқда.

Автотранспорт воситалари ҳайдовчиларини тайёрлаш ва қайта тайёрлаш ҳамда муддати тўғрисидаги ДАН бошқармасининг низомига мувофиқ «А, В, С, ВС ва Д» тоифасидаги автомототранспорт воситаларини бошқариш учун аниқ дастур ишлаб чиқилган. Ушбу дастур бўйича ўқув машғулотлари олиб борилади.

Шу ерда савол туғилиши мумкин. Қандай кишилар ҳайдовчилик касбига ўқитилади? Автотранспорт воситаларининг ҳайдовчилари бўлиш учун аввало қуйидаги талаблар бажарилиши лозим:

1. Соғлиғи махсус талабларга жавоб берган:

2. Маълумоти 9 синфдан кам бўлмаган:

3. Ҳайдовчилик учун ёши етган бўлиши, яъни «А» тоифа учун 15 ёш, «В» тоифа учун 17 ёш ва енгил автомобил, такси, автобус, трамвай, троллейбусларни бошқариш учун 20 ёшга тўлган бўлиши керак.

Ҳайдовчилик учун хохловчиларни ўқув юртларига ўқишга қабул қилиш қуйидаги ҳужжатларга асосан ташкил эттилади.

— корхоналар, ташкилотлар, муассасалар йўлланмаси (улар томонидан ўқишга юборилган шахслар учун).

— соғлиғи ва керакли тоифадаги транспорт воситаларини бошқариш касбига яроқлиги тўғрисида маълумотнома.

— 3,5х4,5 ўлчовдаги ўнг бурчагида оқ бўлган фотосуратдан 3 дона.

— маълумоти тўғрисида ҳужжат.

— паспорт ёки шахсини тасдиқловчи ҳужжат кўрсатилади.

Ҳайдовчиларнинг бир тоифадан бошқа тоифага ўтиши, аниқроқ қилиб айтганда, иккинчи ёки учинчи тоифани эгаллаши учун ўқув юртларида қайта ўқишлари лозим. Масалан «В тоифадаги ҳайдовчилик гувоҳномасига эга киши «С» тоифага ўқиши учун юқорида санаб ўтилган ҳужжатлар билан бирга ҳайдовчилик гувоҳномасини кўрсатиши шарт. «Д, Е» тоифага қайта тайёрлашда юқорида санаб ўтилган ҳужжатлардан ташқари, ҳайдовчи сифатида бир йил ишлаганлигини тасдиқловчи меҳнат дафтаридан кўчирма, шахсий автомобиль ҳайдовчилари эса — икки йил давомида автотранспорт воситаларини бошқарганликларини тасдиқловчи ҳужжат топширишлари керак.

Мустақил тайёрланган шахсларга фақатгина «А» тоифадаги транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқини олиш учун ДАН бўлинмаларида имтиҳон топширишларига рухсат этилади. Шунингдек, «С» «Д», «С Д Е», «СЕ» «СД» тоифали ҳайдовчилик гувоҳномасига эга бўлган фуқароларга «В» тоифали ҳайдовчилик гувоҳномалари мустақил тайёргарлик кўриб, охирги бир йил мобайнида ҳайдовчилик қилган бўлса назарий ва амалий имтиҳонлар топширганларидан сўнг алмаштириб берилади.

Мираҳад МИРСОДИҚОВ,
Тошкент вилояти ИИБ ДАН бошқармаси рўйҳатлаш ва имтиҳон бўлими бошлиғи, милиция майори.

Сўраган эдингиз

ВАҚТИДА КЎРИКДАН ЎТКАЗИНГ

Менинг шахсий автомашинам бўлганлиги сабабли ДАН ва автомобилларга тегишли ўзгаришларга кўпроқ қизиқаман. Яқинда 1996 йилги техник кўриклар учун тўловлар миқдори ўзгарди, деб эшитдим. Шу ростми? Агар рост бўлса, шу ҳақда маълумот берсангиз.

Мўмин ИЛҲОМОВ,
Тошкент тумани.

1996 йилги давлат ва шахсий автотранспорт воситалари техник кўриги 1 январдан 31 августгача ўтказилади. Мазкур йилда кўрикдан ишлаб чиқилган йили жуфт ва охирги сони ноль бўлган транспорт воситалари ва аввалги йил турли сабаблар билан ўтмаган автотранспорт воситалари ўтказилади.

Техник кўрик шанба ва якшанба кунлари ДАН масканларида, қолган кунлар эса, барча шароитларга эга йирик автокорхоналарда ўтказилади. Бу ҳақда маҳаллий газеталарда маълумотлар берилган.

Йиллик техник кўрикдан ўтишда автомашина эгалари қуйидаги ҳужжатларга эга бўлишлари ва ДАН ходимига кўрсатишлари шарт: паспорт, (ҳарбий хизматчилар учун шахсий ҳужжат билан бирга хизмат қилаётган ҳарбий қисмнинг турар-жой билан таъминланганлигини тасдиқловчи маълумотнома),

— ҳайдовчилик гувоҳномаси (агар техник кўрикка транспорт воситасининг эгаси ўрнига унинг вакили олиб келса, ушбу транспорт воситасидан фойдаланишни тасдиқловчи нотариал идора томонидан берилган ишонч қоғози),

— транспорт воситасининг техник паспорти (техник талони),

— ҳайдовчининг соғлиғи тўғрисидаги тиббий маълумотнома ва ўз касбига яроқлиги тўғрисидаги хулосани тақдим этишлари шарт.

Бундан ташқари, техник кўрикдан ўтказишда қуйидаги тўлов чипталарини ҳам тақдим этадилар:

Барча турдаги автотранспорт воситалари учун техник кўрикдан ўтказишга 25 сўм тўланади.

Тиркамалар учун 10 сўм.

Мототранспортлар учун 15 сўм.

Шахсий автотранспорт воситаларининг ҳар бир от кучидан 9 сўм 40 тийин (1995 йилга 3 сўм 75 тийин) йўл солиғи тўланади.

Шахсий мотоцикл ва мотороллерларнинг ҳар бир от кучидан 5 сўм 63 тийин (1995 йил 2 сўм 25 тийин).

Шахсий автобуслар, юк автомобиллари ва микроавтобусларнинг ҳар бир от кучидан 18 сўм 75 тийин (1995 йил учун 7 сўм 50 тийин).

Яна шунингдек, транспорт воситаси учун 1 сентябргача суғурта тўловларини ҳам тўлайдилар. Бу тўлов миқдори енгил автомобиллар, автобуслар учун энг кам иш ҳақининг 50 бараваридан бир фоизни ташкил қилади. Юк автомобиллари учун энг кам иш ҳақининг 50 бароборидан 1,5 фоизи, мототранспортлар учун эса энг кам иш ҳақининг 50 бароборидан 0,5 фоизи миқдорида тўланади.

Дилмурод ШУКУРОВ,
Тошкент вилояти ИИБ ДАН бошқармаси техника назорати бўлинмаси бошлиғи, милиция майори.

БЕПАРВО БЎЛМАНГ

Ўзбекистон Республикасининг «Йўлларда ҳаракатланиш қоидалари» деб номланган қонуний ҳужжатида барча транспорт воситасининг ҳайдовчилари учун мажбуриятлар белгилаб қўйилган. Шунга асосан фойдаланишдан аввал транспорт воситасининг созлигини, тозалигини, техник ҳолатини текшириб туриш қайд этилгандир. Афсуски, кўпгина ҳайдовчилар тартиб-қоидаларга амал қилишда бепарволикка йўл қўядилар. Натижада нохуш ходисалар юз беради.

1996 йилнинг 7 январь куни Тошкент вилояти Қуйичирчиқ тумани ҳудудидаги Ўзбекистон фермерлар уюшмасининг 1-бўлимида шу уюшмага қарашли МТЗ-80 русумли давлат белгиси 70-20 ЕР трактори ҳайдовчисининг бепарволиги қимматга тушди. З. Ахмедов бошқариб бораётган тракторнинг ўқи синиб кетди. Натижада ҳайдовчи тан жароҳати олди.

Худди шундай ходиса Ўртачирчиқ туманида ҳам содир бўлди. Ҳайдовчи Р. Бегматов ўзига бириктилган МТЗ-80 русумли, давлат белгиси 26-23 ЕР тракторини бошқариб кета туриб йўлнинг қатнов қисмидан чиқиб кетиб ағдарилди. Тан жароҳати олган ҳайдовчи касалхонага ётқизилди.

Шу йилнинг 20 март куни Ўртачирчиқ тумани ҳудудида Бекобод тумани Алишер Навоий жамоа хўжалигига қарашли МТЗ-80 русумли, давлат белгиси 46-37 ЕР тракторини Э. Жўраев бошқариб кетаётиб М. Муродовани уриб юборди. Натижада М. Муродова тан жароҳати олиб касалхонага ётқизилди.

Олиб борилган кўплаб текширишлар шуни кўрсатдики, йўл ҳаракати қоидаларини кўпроқ трактор ҳайдовчилари бузишар экан. Трактор тележкаларида одам ташиш, кабиналарда йўловчи олиб юриш ҳоллари давом этаётганлиги вилоят Давлат автомобиль назорати ходимлари томонидан жуда кўп маротаба аниқланди. Ташкилот ва хўжалик раҳбарларига кўрсатмалар, огоҳлантиришлар юборилаётганига қарамай тракторларни уйда сақлаш, ишлатиб бўлгандан сўнг қаровсиз ташлаб қўйиш ҳамон давом этяпти. Ахир, дуч келган ерга ташлаб кетилган техниканинг эҳтиёт қисмлари талон-тарож қилинади. Бундан кимга фойда-ю, кимга зарар?

Қишлоқ жойларда, жамоа хўжаликларида баҳорги экиш мавсуми бошланди. Тракторларда бажариладиган юмушлар сўзсиз кўпайди. Хўжалик раҳбарларидан, инженер-механиклардан тракторлар техник ҳолатининг созлигини доимий назорат қилиб боришларини сўраймиз. Шунда техника воситаларидан беталофат фойдаланиш мумкин бўлади.

Исроил САЙДИКАРИМОВ,
Тошкент вилояти ИИБ ДАН бошқармаси тарғибот бўлими нозири, милиция лейтенанти.

ҚИНҒИР ИШНИНГ ҚИЙИҒИ

Ҳа, қинғир ишнинг қийиғи қирқ йилдан кейин ҳам чиқади. Лекин бу ҳақиқатни айрим нопок кимсалар тушунмайдилар ёки тушунишни истамайдилар. Улар ўзлари қилаётган нотўғри ҳатти-ҳаракатларини ҳеч ким ҳеч қачон билмайди, деб ўйлайдилар.

Сўнгги пайтларда бундай фикр транспорт воситаси ҳайдовчиларининг айримларини йўлдан адаштирмоқда. Негаки, олиб борилаётган таҳлиллар ҳайдовчилар орасида йўл-транспорт ҳодисасини содир этиб, жабрланувчига ёрдам бермай, ҳодиса жойидан қочиб кетиш ҳоллари тез-тез учраётганлигини кўрсатмоқда.

Шу йили 9 январь куни кеч соат 22.30 ларда Зангиота тумани ҳудудидаги Тошкент-Туркистон автомобиль йўлининг 2-чақиримида номаълум машина Тошкент шаҳар Яккасарой тумани Волгоградский кўчаси, 36-уйда яшовчи Фаттоҳ Маликовни уриб юборди. Ҳайдовчи қочиб кетган. Содир этилган ушбу йўл-транспорт ҳодисаси натижасида 1948 йилда туғилган Фаттоҳ Маликов ҳодиса жойида ҳаётдан кўз юмди. Икки кун давом этган суриштирув-қидирув ишлари, ходимларимизнинг бетиним ҳаракатлари зое кетмади. Гумондор Зангиота тумани «Хасково» жамоа хўжалиги, Коминтерн кўчаси 18-уйда яшовчи, вақтинча ишламайдиган, ҳайдовчи ҳуқуқидан маҳрум қилинган Отабек Зарипов пухта текширилганда ушбу ҳодисани содир этганлиги маълум бўлди. У ишонч қоғозсиз акасига тегишли ВАЗ-2106 русумли давлат белгиси Ф 09-55 ТШ автомашинасида йўл-транспорт ҳодисасини содир этганини тан олди.

Юқоридагига ўхшаш воқеаларни эшитиб, кўриб беихтиёр фикр юритасан, ўйланиб қоласан киши. Агар Отабек Зарипов қўрқоқлик қилмаганда, жабрланувчига ўз вақтида ёрдам берганда балки бир инсон ҳаёти сақланиб қолган бўлармиди?! Ҳаётини сақлаб қолиш иложи бўлмаган тақдирда ҳам қонун олдидаги ва энг аввало виждон олдидаги жавобгарлиги анча енгиллашар эди.

1996 йилнинг 26 январь куни соат 20.00 да Олмалиқ шаҳар (эски Дзержинский) кўчасида номаълум транспорт воситаси Олмалиқ шаҳар Сой кўча 84 уйда яшовчи, 1942 йилда туғилган Владимир Павлович Решепкинни уриб юборди ва жабрланувчига ҳеч қандай ёрдам бермай ҳодиса жойидан қочиб кетди. Жабрланувчи эса ўз вақтида кўрсатилмаган тиббий ёрдам натижасида бевақт ҳаётдан кўз юмди. Ҳозирда мана шу содир этилган йўл-транспорт ҳодисаси бўйича қидирув ишлари олиб борилмоқда.

Албатта, бу хилдаги ҳодисалар кундалик ҳаётимизда кам бўлсада учраб турибди. Шу сабабдан биз, сиз, газета муштарийларидан юқорида баён этилган ёки шу хил йўл-транспорт ҳодисалари ҳақида хабардор бўлсангиз зудлик билан бизга, яқин атрофдаги милиция бўлимига хабар қилишингизни сўраймиз. Бу билан жиноятни очишда бизга кўмак берган бўласиз.

Шавкатбек ТЕШАБЕКОВ,
Тошкент вилояти ИИБ ДАН бошқармаси суриштирув-қидирув бўлими бошлиғи, милиция подполковниги.

МИНГЛАБ ҚУВОНЧ СОҲИБАСИ

Фидойи ўқитувчиларимиз

Бир фарзандни оёққа турғазган инсон ўзини бахтиёр деб, ҳисоблаши мумкин экан. Минг-минглаб болаларга билим берган, уларни мустақил ҳаётга учирма қилган, камолидан ўзининг энг катта ютуғидек ғурурланиб юрадиган устозни-чи? Эҳтимол уни, минг-минглаб қувонч соҳибаси, деб атаса бўлар.

Каримахон Абдуллаева ана шундай бахтиёр муаллималардан. Ҳозир кўча-кўйда савлатли ёки ёшлигидагидек мўмин-қобил, баъзиларининг сочларига оқ оралаган собиқ ўқувчилари билан дийдор кўришса, уларнинг илк бор мактаб остонасидан ҳатлаган кезлари, болакайларнинг биринчи ҳарф танишлари, оқ қоғозга туширган қинғир-қийшиқ ёзувлари хаёлан кўз олдига келади.

Илм эгаллашни бежиз игна билан қудуқ қазишга қиёслашмайди. Бу ўқувчидан қанча заҳмат талаб этса, ўқитувчидан бундан ўн, юз чандон кўпроқ қалб кўри сарф этиш, кўз нури тўкишни тақоза қилиши шубҳасиздир.

Одам боласи танглайини яхши ният билан кўтаришади. Каримахоннинг ота-оналари, эҳтимол, унинг гўдаклигида бугунги шарафли касбию камолини аниқ тасаввур этмаган бўлишлари мумкин. Бироқ унинг ўзида муаллимликка иштиёқи бир умр алангаланиб келмоқда. У ҳали Низомий номидаги давлат педагогика институтини тугалламасданоқ мактабда ишлай бошлади. Котибалик, вожатийлик қилди, кейинроқ бошланғич синфларда дарс ўта бошлади.

Ёш муаллиманинг истеъдоди тезда «ярқ» этиб кўзга ташланди. У олий ўқув юртини тугаллаганидан икки йил ўтгач - 1967 йилда Янгийўл туманидаги 20-мактабга директор қилиб тайинланди. Бу вазифада кам эмас, кўп эмас - 23 йил ишлади. Мана олти йилдан бери эса Зангиота туманидаги 43-ўрта мактаб директори.

Муаллимлар сардори бўлиш осон эмас. Бир ўқитувчи меҳнатини холис сўз билан камчилигини кўрсатиш, тайинли маслаҳат, тавсия бериш учун директор энг аввало ўзи билимдон, моҳир услубиётчи бўлиши зарур. Акс ҳолда мағзи пуч кўрсатма билан кулгуга қолиш ҳеч гап эмас. Бундай пайтларда катта оила бўлган мактабнинг рўзғорини бутлаш йўлидаги куну тун тиним билмай қиладиган саъй-ҳаракатлари ҳам ҳисобга ўтмай қолади.

Шу боис Каримахон Абдуллаеванинг ўзи энг аввало устозларнинг устози. Унинг дарсидан баҳраманд бўлган ўқувчилар тилимизнинг бутун бойлиги, гўзаллигидан лаззатланишади, мумтоз адибларимиз ижодидан сеҳрланадилар.

Истиқлол шарофати билан ўзбек тилига давлат тили мақоми берилиб, унинг нуфузи энг юксакликка кўтарилгандан сўнг Каримахон Абдуллаеванинг кўнгли ҳам тоғдек кўтарилган бўлди. Эндиликда у ўтаётган дарслар тилимиз ва адабиётимиз мадҳига айланяпти, дейиш мумкин.

Ҳалол меҳнат қилган элда азиз, деганларича бор. Истеъдодли ўқитувчи, моҳир ташкилотчи Каримахон Абдуллаеванинг фидойилиги муносиб баҳоланиб келяпти. У — Ўзбекистон халқ маорифи аълочиси, давлатимиз Фахрий Ёрлиғига муносиб топилган. Тошкент вилоят ҳокимлиги, Халқ таълими вазирлигининг қўша-қўша мукофотлари ҳам қадр топган меҳнат далилларидир.

Ўттиз беш йиллик муаллималик фаолиятига энг олий мукофотни эса Каримахон Абдуллаева шогирдларининг камоли деб, билади. Уларнинг ҳар бир муваффақиятидан қувонади, ҳозир мактаб партаси устида ўтирганлар ҳам мустақил давлатимизнинг ватанпарвар фуқаролари бўлиб етишишини орзу қилади.

Минглаб қувонч соҳибаси бахтиёрлигига ҳавас қилса арзигулик. Унга бу қувончларнинг адоғи бўлмаслигини тилаб қолиш мумкин.

Ҳайдарали МУҲАМЕДОВ.

ТАБИАТ ДАРЧАСИ

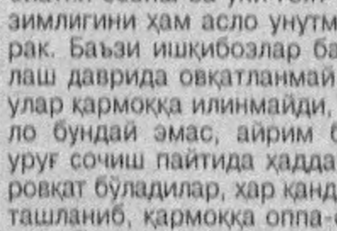

ДИҚҚАТ, БАЛИҚ УРУҒ ТАШЛАЯПТИ

Баҳор чучук сувда яшайдиган балиқлар ҳаётида ҳам жуда муҳим давр ҳисобланади. Зурриёт қолдириш истаги уларни минг хил хавф-хатарларни писанд қилмай, саёз жойларга етаклайди. Шу сабабли кўп жойларда уруғ ташлаш даврида балиқ овлаш ман этилади.

Хўш, дарё бўйида ўтириб, қармоқ билан балиқ овлашни орзу қиладиган ашаддий балиқчилар энди нима қилишади? Ўзбекистон Республикаси ҳайвонот, ўсимликлар дунёси ва қўриқхоналарни муҳофаза қилиш ҳамда улардан самарали фойдаланиш давлат инспекцияси бошлиғининг ўринбосари Д.Каипова ана шундай савол билан мурожаат қилдик.

— Балиқ ови энг қизиқарли ва жозибали дам олиш турларидан бири ҳисобланади, — деди у. — Бироқ сув ҳавзалари бойликларини муҳофаза қилиш, табиатни севиш ва уни ғоят эҳтиётлаш лозимлигини ҳам асло унутмаслигимиз керак. Баъзи ишқибозлар балиқ уруғ ташлаш даврида овқатланмай қўяди, демак, улар қармоққа илинмайди, дейдилар. Асло бундай эмас, айрим билиқ турлари уруғ сочиш пайтида ҳаддан ташқари серовқат бўладилар, ҳар қандай хўракка ҳам ташланиб, қармоққа оппа-осон илинадилар. Балиқчилар уларни тутиб табиатга зарар етказадилар. Демак, балиқларнинг уруғ ташлаши даврида уларни овлашни чегаралашимиз, жониворларни безовта қилмай, уруғ сочиши учун имкон яратишимиз зарур. Шуни ҳам унутмаслик керакки, ҳатто моторли қайиқчалар овози ҳам уруғ ташлашга ҳалақит беради, тўлқин билан сочилган уруғни қирғоққа чиқариб ташлайди. Шуни эътиборга олиб сув ҳавзаларида бундай қайиқлардан фойдаланишни ҳам тақиқлаб қўйганмиз.

Ашаддий ишқибозлар ҳозирги масъулиятли кунларда ўзлари қонун-қоидаларга риоя қилибгина қолмай бошқалардан ҳам шуни талаб этишлари, табиат қоратчиларига қарши жиддий кураш олиб боришлари ва бу ишда табиатни муҳофаза қилиш ташкилотлари ходимларига яқиндан ёрдам беришлари зарур.

Давлат инспекторлари йил бошидан бери жамоатчилик ёрдамида сув ҳавзаларида 2215 нафар балиқ овлаш қоидаларини бузган кишиларни ушлаб, уларга 229,3 минг сўмлик жарима солдилар. Улардан 480 та тақиқланган ов жиҳозлари тортиб олинди, 298 нафар ашаддий қоидабузарларнинг иши эса тергов органларига оширилди.

Ов ва балиқчилик қоидаларига биноан мамлакатимиз ҳудудларидаги Сирдарё ва Амударё ҳавзаларида 10 мартдан 31 майгача, Қорақалпоғистон Республикаси ва Хоразм вилоятида 25 апрелдан 10 июнгача, республикамизнинг бошқа сув ҳавзаларида эса 16 апрелдан 31 майгача балиқ овлаш тақиқланган. Бироқ кўп сонли ҳаваскор балиқчиларнинг илтимоси билан Республика Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси қошидаги давлат бионазорати овчи ва балиқчилар ташкилотларига бириктилган махсус сув ҳавзалари ёки унинг маълум бир қисмини балиқ ови ишқибозларига ажратиб берди. Бундай жойларда бир овчи иккитагача қармоқ билан балиқ тутиши мумкин. Ҳар бир овчи ва балиқчи табиатни муҳофаза қилиш ҳамда балиқ овлаш ҳақидаги қоидаларга қатъий амал қилишлари лозим. Бунга риоя қилмаганлар эса жавобгарликка тортиладилар.

Масгут МАҲМУТОВ,
Ўзбекистон овчилик ва балиқчилик уюшмасининг фахрий аъзоси.

ТЎПЛАР, ОЧКОЛАР, ОЛҚИШЛАР

Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори амалда.

Мамлакат V миллий биринчилиги олий табақа жамоалари ўртасидаги биринчи тур ўйинларини 100 мингдан зиёд, биринчи минтақа жамоалари баҳсларини эса 50 мингдан ортиқ томошабин кўрди.

Вилоят ҳокимлигида

ҲОКИМ ОҚ ЙЎЛ ТИЛАДИ

Илгари хабар қилганимиздек, 20 апрель куни республикамизнинг қатор вилоят ва шаҳарларида футбол бўйича V мамлакат миллий биринчилигининг байроқлари кўтарилди. Олий лигада бир неча йилдирки, вилоятимиз шарафини «Дўстлик» командаси ҳимоя қилмоқда. Шу муносабат билан Тошкент вилояти ҳокимлигида «Дўстлик» жамоаси билан мавсумолди учрашуви бўлиб ўтди.

УНИ вилоят ҳокими, вилоят футбол федерациясининг раиси Эркин Рўзиев бошқариб борди. Вилоят ҳокими футболчилар, мураббийлар, ушбу спорт турини ривожлантириш билан боғлиқ бўлган ташкилотлар олдида турган вазифалар ҳақида батафсил тўхталди ва футболчиларга бўлажак ўйинларда муваффақият ва оқ йўл тилади.

— Бугунги кунда ўзбек футболининг профессионал даражага чиқиши учун барча шароитлар яратилмокда, — деди вилоят ҳокими ўз сўзида, — бу борада Ўзбекистон Республиикаси Вазирлар Маҳкамасининг январдаги қарори муҳим қадам бўлди.

Вилоятда футбол жамоаларини моддий ва маънавий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш чоралари кўрилмоқда. Айниқса жамоанинг моддий базаси анча мустаҳкамланганлиги, бунга вилоятдаги йирик корхона ва ташкилотлар ҳомийлар сифатида ўз улушларини қўшганликлари эътиборга лойиқдир.

Катта таъмирлашдан сўнг «Дўстлик» марказий стадиони ўзига хос чирой очди. Бу ерда ўйинчиларнинг ҳақиқий футбол санъатини намойиш қилишлари учун барча шароитлар яратилди. Эндиги бош вазифа — чиройли ўйин кўрсатиб, мамлакат биринчилигидан муносиб ўрин эгаллаш, ўзбек футболининг довруғини дунёга таратишга ҳисса қўшишдир.

Учрашув самимий мулоқот, очиқ давра суҳбатига айланди. «Дўстлик» жамоасининг мураббий ва футболчилари бундай ғамхўрлик ҳамда эътибордан мамнун эканликларни изҳор этишиб, биринчиликда муваффақиятли қатнашажакларини айтдилар.

Суратда: учрашув пайти.

Миллионлар севган ўйин

КАТТА ФУТБОЛ БАЙРАМИ

ФУТБОЛ... Спортнинг бу тури кимларнинг қалбини ром этмаган дейсиз. Ишқибозлар яхши билишади: севимли жамоа ўйнайдиган кун, айниқса ҳақиқий байрамга айланади.

Куни кеча Тошкент вилоятининг бош ўйингоҳи — «Дўстлик» марказий стадиони минглаб футбол мухлислари билан ТЎЛИБ-ТОШДИ. Дарҳақиқат, биз «тўлиб-тошди» сўзларига бежиз урғу бермадик. Муболаға бўлса ҳам айтиб ўтиш лозим: яқин ўн йиллар ичида бу стадионга 12 минг томошабин ташриф буюрмаган эди.

Стадионга ташриф бунчалик кўп бўлганлигининг ўзига хос томонлари бор эди, албатта.

Биринчидан, «Дўстлик» ўйингоҳи вилоят ҳокимлиги, кўплаб йирик корхона, ташкилотлар ҳомийлигида ҳар томонлама капитал таъмирдан чиқарилди. Унинг ён-атрофларида томошабинларнинг яхши дам олиб, хордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратилди. Айниқса, ўйингоҳга кирган кишининг қалбига нафис бир илиқлик югуради. Реклама ва турли безаклар хорижий стадионлардагидек ўзгача чирой касб этганди. Иккинчидан, футбол ишқибозларининг севимли жамоаси шу кунгача мамлакат кубоги мусобақаларида чиройли ўйинлар кўрсатиб, чорак финалда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритганди.

Учинчидан, энг муҳими шу куни Ўзбекистон миллий биринчилигининг бешинчи мавсуми тантанали очилмокда эди. «Дўстлик» ўз майдонида Сирдарё вилоятининг «Янгиер» жамоаси билан куч синашди.

Шу боис стадион ўзига хос байрам майдонига айланди.

Дарвоқе, футбол санъат билан ҳамоҳанг, ўйин олдидан Ўзбекистоннинг таниқли санъаткорларидан бир гуруҳи футбол мухлисларининг қувончига-қувонч қўшдилар.

Соат миллари чоракта кам тўртни кўрсатганда футболчиларни майдонга чорловчи куй янгради... Мавсумни тантанали очиш учун сўз вилоят ҳокими, футбол федерацияси раиси Эркин Рўзиевга берилди. У барчани футбол байрами билан табриклаб, жумладан, шундай деди:

— Футбол халқларимизнинг энг севимли спорт ўйинларидан биридир. Унинг дунё миқёсида тутган ўрни алоҳида. Спортнинг бу тури халқларни бир-бирларига яқинлаштиради. Мамлакатлар ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик, дўстлик ва тотувлик алоқаларини янада мустаҳкамлайди. Шунинг учун ҳам республика ҳукумати Ўзбекистонда футболни янада ривожлантириш юзасидан қатор чора-тадбирлар кўрмоқда. Бу — мамлакат Президенти ва ҳукуматининг барча соҳада оқилона сиёсат юритаётганлигини кўрсатиб турибди.

Табрик сўзидан сўнг Ўзбекистон мадҳияси янгради. Жамоалар сардорлари биринчилик байроғини кўтардилар... Ҳакам хуштаги ўйин бошланганлигидан дарак берди.

Дастлабки дақиқалардаёқ «Дўстлик» футболчилари ташаббусни қўлга олиб, рақиб дарвозаси томон қатор ҳужумлар уюштирди. Шундай ҳужумлардан бирида янгиерлик футболчилар жарима майдонида мезбонлар қанот ҳужумчисини чалиб йиқитишдан ўзга чора тополмадилар. А. Винтовкин ўн бир метрлик жарима тўпини аниқ бажарди. 1:0

Лекин, меҳмонлар бундан саросимага тушмадилар. Тезда ташаббусни қўлга олиб қарши ҳужумга ўтдилар. 24 минутда «Янгиер» ҳужумчиси Н. Нурматов ҳисобни тенглаштирди.

Танаффусдан сўнг майдон эгалари янгиерлик футболчилардан кўра яхшироқ ўйин кўрсатиб, ҳисобни ўз фойдаларига ҳал этдилар. 56-минутда ғалаба тўпини Ф. Хабибулин йўллади. Шундай қилиб, «Дўстлик» чемпионатдаги дастлабки ғалабани қўлга киритди... Футбол байрами, шубҳасиз томошабинларда катта таассурот қолдирди. Чунки, мухлислар футболни соғинган, ташкилотчилик ишлари ҳам шунга яраша бўлган эди. Муҳтасар сўзимиз: «Дўстлик»ка яна ташриф буюринг!

КИМ КУЧЛИ — МЕЗБОНЛАРМИ, МЕҲМОНЛАРМИ?

МАМЛАКАТ олий табақаси жамоалари биринчи тур ўйинларидан мухлислар «салт қайтишмади». Уйингоҳларга келган томошабинлар ҳимоячилардан кўра ҳужумчиларни кўпроқ олқишладилар.

Энг йирик ҳисоб Марғилонда қайд этилди. «Атласчи» — «Нефтчи» учрашувида дарвозаларга 7 та тўп киритилди. Мамлакатнинг тўрт марта чемпиони «Нефтчи» қийин ғалабани қўлга киритди. Ҳисоб улар фойдасига 4:3 бўлди. «Пахтакор» ўйингоҳида таъмирлаш ишлари поёнига етмаганлиги сабабли тошкентлик футболчилар ҳозирча биринчилик учрашувларини МҲСК спорт комплексида ўтказмокда. «Пахтакор»нинг Самарқанд динамочилари билан бўлган учрашувида 2:1 ҳисоби қайд этилди. Яна бир йирик ҳисоб Урганчда бўлди. МҲСК жамоасини қабул қилган маҳаллий динамочилар 1:4 ҳисобида енгилишди. Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Нурафшон» — «Машъал» — 1:0, «Косонсой» — «Наврўз» — 0:1, «АСК» — «Сўғдиёна» — 0:2, «Навбаҳор» — «Трактор» — 1:0.

Биринчи турдаги 8 та учрашувнинг 4 тасида майдон эгалари, 4 тасида эса меҳмонлар устун келишди. Бироқ дарвозаларга тўплар киритишда меҳмонларнинг натижалари юқорироқ бўлди. Улар майдон эгаларининг 10 та тўпига 13 та тўп билан жавоб қайтардилар.

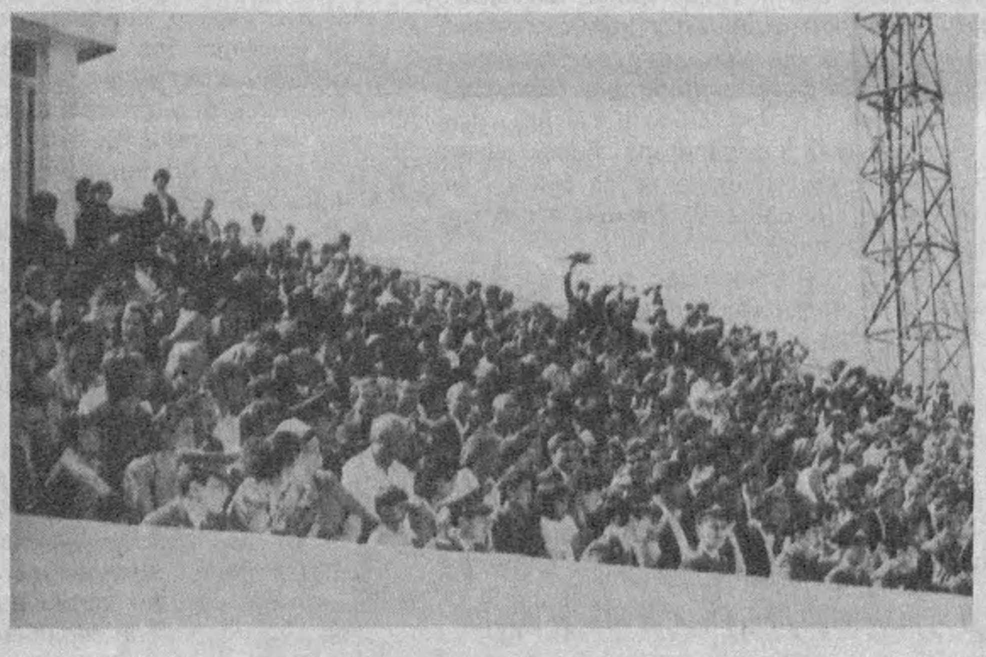

Суратларда: «Дўстлик» — «Янгиер» учрашувидан лавҳалар.

Владимир ГРАНКИН олган суратлар.

ЭНДИ «ДЎСТЛИК»КА КЕЛИНГ...

ДЕБ СЎЗ БОШЛАДИ
Ўзбекистон футбол федерацияси мусобақаларини ўтказиш бўлими бошлиғи
Қобил РУСТАМОВ.

АВВАЛО, «Дўстлик» ўйингоҳининг мавсумга кўрган тараддуди ва биринчилик очилиш тантанаси ҳақида тўхталиб ўтишни истардим. Тўғри, Республика Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан сўнг, мамлакатимизда кўплаб ўйингоҳлар, шу жумладан, «Дўстлик» ўйингоҳи қайта таъмирланди. Хизмат тақозоси юзасидан ўнлаб ўйингоҳларни кўриш ва қабул ҳайъати аъзоси сифатида баҳо беришга тўғри келди. «Дўстлик» ўйингоҳидаги тайёргарлик менда яхши таассурот қолдирди. Бу ердаги амалга оширилган барча ишлар халқаро мусобақалар талаби даражасида эканлигидан қувондим. Бунда, албатта, вилоят ҳокимлиги ва футбол федерациясининг ҳиссаси катта, деб ҳисоблайман. Биринчиликнинг очилиш тантанаси ҳам уюшқоқлик ва юқори дид билан ўтди. Гап таниқли санъаткорларни жалб этишда эмас, балки, футбол мусобақаларига ҳақиқий байрамона тус бера олинганлигида деб ўйлайман.

«Дўстлик»нинг «Янгиер» билан ўйинига келганда майдон эгалари қатори меҳмонлар ҳам маҳорат кўрсатганликлари менга манзур бўлди. Мазкур учрашувга назоратчи бўлганлигим учун бухоролик ҳакам Ноил Лутфулин ва унинг ёрдамчилари А. Шарипов билан А. Жалилов ҳаракатларига яхши баҳо (8.5 балл) қўйдим. Умуман мазкур ўйингоҳдаги биринчилик очилиши менда яхши таассурот қолдирди.

НИЯТ — МАВҚЕНИ ТИКЛАШ

ЧИРЧИҚ футболчилари илгарилари нафақат Ўзбекистон биринчиликларида, балки, халқаро мусобақаларда ҳам муваффақиятли қатнашиб келганлар. Бироқ, кейинги йилларда футболдаги довруғларини қўлдан бериб қўйдилар.

РЕСПУБЛИКА Вазирлар Маҳкамасининг «Ўзбекистонда футболни ривожлантиришнинг ташкилий асослари ва принципларини тубдан такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қароридан кейин шаҳар ҳокимлиги спортнинг бу турига эътиборни кучайтирди.

«Кимёгар» ўйингоҳи буткул қайта таъмирланмокда. Биз ҳозирча биринчиликнинг дастлабки ўйинларини «Сельмашчи» ўйингоҳида ўтказамиз. Сўнг ўз ўйингоҳимизда меҳмонларни қабул қиламиз.

Мавсум олдидан жамоамизнинг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда бир овоздан футболимиз довруғини тиклашга, шаҳар, қолаверса, вилоятимиз спорт шарафини муносиб ҳимоя қилишга келишиб олдик. Мухлисларга ҳужумкор ва чиройли ўйин кўрсатиб, кучли олтиликдан жой олиш ниятидамиз. Жамоамизнинг тажрибали ва маҳоратли ўйинчилари Марат Шарипов, Фурқат Абдуҳамидов, Алексей Миронов, Марс Қосимбеков, Андрей Малханов, Александр Кагульколарга катта умид боғлаганмиз. «Электрохимпром» маъмурияти яратиб берган имконият ва шароитдан мамнунмиз.

Виталий ДОРОФЕЕВ,
«Кимёгар» жамоаси бош мураббийси.

МЕН СЕВГАН ЖАМОА

ҲАР бир футбол мухлисининг ўз севган жамоаси бўлади. Мен «Дўстлик» мухлисиман. Якшанба куни янги мавсумнинг биринчи учрашувини кўриш учун ўйингоҳга йўл олар эканман, жамоадаги ўзгаришлар, унинг бу йилги режалари қизиқтирарди. Ўйингоҳга келганимда томошабинларнинг ниҳоятда кўплигини кўриб, аввалги мавсумлардаги биринчилик очилишларини эсладим. Бу сафаргиси ҳақиқий футбол байрамига айланганлигидан беҳад мамнун бўлдим. Шу куни «Дўстлик»нинг ўзи учун ноқулай бўлган рақиби «Янгиер»ни кескин курашда 2:1 ҳисобида енгганлиги мени янада хурсанд қилди. Дарвозабон Герман Безденежних, ҳужумчи Фарид Хабибулин, ярим ҳимоячи Юрий Винтовкинларнинг ўйинлари айниқса манзур бўлди. Умид қиламанки, биринчи ғалаба мен севган жамоанинг кейинги ўйинларига руҳий мадад беради.

Равшан БЎРОНОВ,
Янгийўл тумани.

НАТИЖАЛАР

МАМЛАКАТ биринчилиги биринчи табақаси иштирокчилари биринчи тур ўйинларини ўтказдилар.

Вилоятимизнинг беш жамоаси мавсумни кўтаринки руҳда бошлади. Қибрайнинг «Роҳат» футболчилари Зафарободнинг «Зафар» клубини қабул қилиб, 3:0 ҳисобида ғалабага эришдилар. Учрашувнинг 30-дақиқасида В. Шимаков ўн бир метрлик жарима тўпидан фойдалана олмаган бўлса-да, кейинчалик А. Қурбатов икки минут оралигида, яъни 38- ва 39-минутларда «Зафар» дарвозасига иккита тўп киритди. 72 дақиқада Ф. Абдурасулов меҳмонлар дарвозасига киритилган учинчи тўпнинг муаллифи бўлди.

Чирчиқнинг «Кимёгар» футболчилари «Гулистон» жамоасини 1:0 ҳисобида (тўпни 21-минутда жамоа сардори А. Кагулько киритди) енгишди. «Ғазалкент» эса «Ҳисор» жамоасини қабул қилиб ана шундай ҳисобда ғалабага эришди. Ягона тўпни 40-минутда В. Душаев киритди. «Бўкалик» футболчилар сафарда «Гиламчи» меҳмони бўлишди. Бу учрашувда ҳисоб очилмади. Бекободнинг «Металлург» клуби ҳам биринчи ўйинни сафарда ўтказди. Шўрчида «Тегирмончи» билан бўлган баҳсда 0:0 ҳисобида дуранг ўйнади.

Биринчи турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Шаҳрихон» — «Тўқимачи» — 2:1, «Ситора» — Чилонзор» — 0:1, «Орол» — «Истиқлол» — 1:0, «Навбаҳор-2» — «Зарафшон» — 0:2, «Ёшлик» — «Прогресс» — 1:4, «Норин» — «Диёр» — 5:0, «Шўртон» — «Темирйўлчи» — 2:0, «Динамо-Насаф» — Боғдодчи» — 4:0

ҚАЧОН, ҚАЕРДА?

Мамлакат биринчилиги биринчи табақа жамоаларининг апрель ойидаги учрашувлари

2-тур, 25 апрель.
«Ситора» — «Бўкалик»
«Орол» — «Чилонзор»
«Гиламчи» — «Истиқлол»
«Навбаҳор-2» — «Прогресс»
«Ёшлик» — «Диёр»
«Норин» — «Зарафшон»
«Тегирмончи» — «Темирйўлчи»
«Шўртон» — «Боғдод»
«Динамо-Насаф» — «Металлург»
«Роҳат» — «Гулистон»
«Кимёгар» — «Ҳисор»
«Ғазалкент» — «Зафар»
«Олтинкўл» — «Шахрихон»

3-тур, 28 апрель.
«Ситора» — «Истиқлол»
«Гиламчи» — «Чилонзор»
«Навбаҳор-2» — «Диёр»
«Ёшлик» — «Зарафшон»
«Норин» — «Прогресс»
«Тегирмончи» — «Боғдод»
«Роҳат» — «Ҳисор»
29 апрель
«Тўқимачи» — «Олтинкўл»
«Орол» — «Бўкалик»
«Шўртон» — «Металлург»
«Динамо-Насаф» — «Темирйўлчи»
«Кимёгар» — «Зафар»
«Ғазалкент» — «Гулистон».

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ «ҚИБРАЙ» ЎҒИЛ БОЛАЛАР ЛИЦЕЙИ 1996-1997 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН
Қабул эълон қилади

Лицейга шу ўқув йилида 8-синфни барча фанлардан «яхши» ва «аъло» баҳоларга битирган, Тошкент вилоятида яшовчи ўғил болалар тест имтиҳони асосида қабул қилинади.

Имтиҳонга кириш учун керак бўладиган ҳужжатлар:
1. ариза
2. битта фотосурат (3х4)
3. 8-синф табели

Ўқиш муддати 4 йил. Лицейга қабул қилинган ўқувчилар 1 йил чет тили бўйича тайёрлов курсини тугатгандан сўнг 9-11 синфларда математика, физика, химия, биология фанлари инглиз тилида, ЭҲМ хорижий тиллардан бирида, қолган фанлар эса ўзбек тилида ўқитилади. Лицей ўқувчилари 3 маҳал бепул овқат ҳамда ётоқхона билан таъминланади.

Имтиҳон куни: 5 май 1996 йил.

Манзилгоҳимиз: лицей Тошкент Давлат аграр университети (собиқ қишлоқ хўжалиги) ҳудудида жойлашган.

Тел: 63-96-20, 63-59-82, 63-75-09.

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЭСТРАДАСИ
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
10 — 11 май соат 18.00
12 май соат 14 ва 18.00 да
Республикада хизмат кўрсатган артист
МИРЗАБЕК ҲОЛМЕДОВ
ҳамда
Маҳоратли,
Истеъдодли,
Роса
Завқли
Одамлар
ТЕАТРИ
ва меҳмонлар: Матёқуб МАТЧОНОВ, Болтабой ТОШМАТОВ, Равшан ЖЎРАЕВ ва қўқонлик Тоҳирбек МАҲКАМОВ иштирокида
КАТТА ТОМОША
Чипталар Халқлар Дўстлиги саройи кассаларида ва метронинг «М. Горький» бекатида соат 10.00 дан 18.00 гача сотилади. Жамоалардан жам бўлиб келиш учун талабномалар қабул қилинади.
МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:
44-56-07, 44-79-61, 44-24-37, 45-92-51.

ШАҲАР ЙЎЛОВЧИ ТРАНСПОРТИДА БЕПУЛ ЮРИШ ҲУҚУҚИГА ЭГА БЎЛГАН ЙЎЛОВЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳрида йўловчи транспортини тартибга солишни ҳисобга олиш ва назорат қилиш мақсадида,
1996 ЙИЛ 15 МАЙДАН БОШЛАБ
трамвай, троллейбус, автобус ва метроларда бепул юриш ҳуқуқини берувчи гувоҳноманинг янги тури киритилиши туфайли «ТОШШАҲАРЙЎЛОВЧИТРАНС» давлат уюшмаси бепул юриш ҳуқуқига эга бўлган имтиёзли йўловчиларга ГУВОҲНОМАЛАРНИ
1996 ЙИЛ 26 АПРЕЛДАН БОШЛАБ «ЙЎЛОВЧИТРАНССЕРВИС» БИРЛАШГАН ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ МАРКАЗДАН ОЛИШЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

Гувоҳномалар шанба ва якшанбадан ташқари, ҳар куни соат 9.00 дан 16.00 гача 3 трамвай-троллейбус саройининг маъмурий биносида берилади.

Гувоҳнома олувчилар ўзлари билан 2 та 3х4 ҳажмли фотосурат, паспорт, гувоҳнома олиш ҳуқуқини берувчи ҳужжатлар (шахсий нафақахўр) (пенсионер)лар гувоҳномаси, ногиронлик китобчаси, ижтимоий таъминот бўлимидан берилган махсус варақали нафақахўрлар гувоҳномаси ва бошқалар) бўлиши керак.

БИЗНИНГ МАНЗИЛИМИЗ: 700125, Тошкент шаҳри, Темур Малик кўчаси, 3 «а»-уй (3-трамвай-троллейбус саройи).
ТЕЛЕФОНЛАР: 63-19-36, 63-38-96.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Муҳаррир Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48 Эълонлар: 33-99-15, 36-57-27.

● Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун муаллифлар, реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0186. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Адади 10327 нусха.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 18.30. 1 2 3 4 5 6